Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 258 — ՇԱԲԱԹ 10 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1884 (Ն. Տ.) 22 ՆՈՅԵՄԲԵՐ — 4 ՍԷՖԷՐ 1302

ՊԱՅՄԱՆՔ

Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 դուրուշ. երկու անգամի համար 2 դուրուշ է. աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կըլլայ։

Օրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել

«Առ խմբագրութիւն ԱՐԵՒԵԼՔ օրագրի»
ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ. Ղալաթիա, Նորատունկեան խան.
Իսկ գաւառներէն հետեւեալ հասցէիւ՝

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده { آره‌ولك }
غزته‌سی اداره‌سنه

Les annonces sont reçues
à l'EASTERN AGENCY.
Karakeuy, Déirmén han

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 փարա — 40 փարա

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ	համար	Տարեկան	դահեկան	արծաթ	200
»	»	Վեցամսեայ	»	»	100
»	»	Եռամսեայ	»	»	50
»	»	Ամսով	»	»	4
Գաւառաց	համար	Տարեկան	»	»	240
»	»	Վեցամսեայ	»	»	120
»	»	Եռամսեայ	»	»	60
Օտար	երկիրներ	Տարեկան	Ֆրանք		56
»	»	Վեցամսեայ			28

Դուրս ղրկուած լրագրաց ծախքը խմբագրութեան վրայ է։

Ծանուցմունք կընդունուին ԻՍԴԸՐՆ ԷՃԷՆՍԻ գործակալութեան ձեռամբ, Քարաքէօյ, Տէյիրմէն խան.

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՇԱԲԱԹ 10 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿ

Հոգելոյս Պատրիարքին «կտակն» զմեզ զբաղեցուց շաբթուս մէջ։ Ն. Սրբազնութեան կտակաձեւ հրաժարագրոյն մէջ, որ հրատարակեցաւ Արեւելքի հոկտ. 27 չորեքշաբթի թուով, ըսուած էր. «Խնդրեմ Ազգ. Վարչութեան Կրօնական և Քաղաքական Ժողովներէն «որ նախ իմ երախտագիտական զգացումներս բարեհաճին դնել առ ոտս «Դահոյից Օգոստափառ Վեհապետին «մերոյ, որ իմ երկարժամանակեայ «պաշտամանս միջոցին զիս սփոփեց և «մխիթարեց կայսերական անդին համակրութեամբ, շնորհօք և պատիւներով, «և վերջերն իսկ Իւր անձնական բժշկապետ Վսեմ. Մավրօեէնի փաշան «երկիցս ղրկեց՝ հիւանդութեանս վրայ «ցաւ յայտնելով, և որում թէ՛ նուաստիս և թէ՛ սիրելի Ազգիս տարակոյս «չկայ որ հաւատարիմ եղած եմք և «պիտի մնամք ցիսպառ։ Ցետոյ բարեհաճին յայտնել իմ խորին շնորհակալութիւններս Բարձր. Մեծ-Եպարքոս «Լուսամիտ Սայիտ փաշային, որ քանիցս «մխիթարութեան հարցափորձ բրած, «և ապա իւր կողմանէ բարձրաստիճան «պաշտօնատար մը ղրկած է՝ իւր կարեկցութիւնն յայտնելու։ Ցայտնել «նաեւ Ներքին, Արտաքին և Դատական «գործոց Բարձր. Նախարարներուն իմ «շնորհակալութիւններս», են. են. են։

Ազգային Վարչութիւնը շաբթուս մէջ կատարեց իւր պարտականութիւնը, հանգուցեալ Պատրիարքին այս շնորհակալեաց զգացումներն հաղորդելով որոց որ անկ էր։ Կայսերական կառավարութեան վրայ մանաւանդ ընտիր տպաւորութիւն մ՛ըրին վախճանող Պատրիարքին հաւատարմութեան ու երախտագիտութեան զգացմանց այս վերջին արտայայտութիւնք։ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը մեր Օգոստափառ Ինքնակալի և կայսերական կառավարութեան ցաւակցութեան զգացումներն հաղորդեց Ազգ. Պատրիարքարան յատուկ գրով մը, յորում գնահատուած էին հանգուցեալ Պատրիարքին ընթացից ուղղութիւնն ու անկեղծութիւնն։ Օսմ.՝ կառավարական թերթն ևս, յիշելով հանգուցելոյն վերջին գիրը, գովեստիւք խօսեցաւ Նորա քաղաքականութեան վրայ, որ կը կայանար զԱզգն առ Օսմ. Գահն հաւատարիմ պահելու մէջ, և փափաք յայտնեց որ ապագայ Պատրիարքունք հետեւող լինին Նորա ընթացից։ Տ. Ներսէս Պատրիարքի պաշտօնավարութեան հիմնական սկզբանց վրայ սոյն պաշտօնական գնահատումներ՝ այդ պաշտօնավարութեան պսակումը պէտք է համարուին. զի ցոյց կուտան թէ հանգուցեալ Պատրիարքը, մինչ բոլորովին տրուած էր իւր ժողովրդեան սրտին, գիտցած էր նաեւ իւր հաւատարմութեան և ուղղամտութեան վրայ կատարեալ համոզում գոյացնել կառավարական բարձրագոյն ակմբոց մէջ իսկ։ Կը մաղթենք որ ապագայ Պատրիարքունք հաւասար յաջողութեամբ կարենան ձեռք բերել այս երկու կարեւորագոյն արդիւնքներ ի միասին. զի, որպէս քաջ համոզուած էր Տ. Ներսէս Պատրիարք, Ազգին և Տէրութեան շահերն ամենասերտ կապերով կապուած են և չեն կրնար անջատ նկատուիլ։

Շաբթուս մէջ նաեւ ամեն կողմերէ եկան ցաւակցութեան հեռագրեր ու նամակներ թէ՛ ի Պատրիարքարան և թէ՛ Հանգուցելոյն բնակարանն։ Ստուգիւ հայ ժողովուրդն, ամենէն հեռաւոր վայրերու մէջ իսկ, անտարբերութեամբ չլսեց մեծանուն Պատրիարքին կորուստն։ Այս ցաւակցութեան գրերու մէջ արտայայտեալ զգացմունք լոկ ձեւական չեն, և հաստատապէս համոզուած ենք թէ ժամանակն ևս առաւել պիտի զօրացնէ այդ զգացումներ։ Մնաց որ, այդ զգացմունք չօշափելի ձեւ մ՛ալ կը ստանան, ինչպէս կարի բնական էր արդէն։ Թէ՛ մայրաքաղաքիս մէջ, թէ՛ գաւառաց մէջ և թէ՛ օտար վայրերու մէջ, շարժում մը կ՛երեւի որ և է ձեւով յիշատակարան մը կանգնելու Ներսէս Պատրիարքին անուան։ Բերայի, Գատըգիւղի, Իզմիրի և Վիէննայի ազգայնոց օրինակին անշուշտ ուրիշ տեղերու ազգայինք ևս պիտի հետեւին, և հանգանակութիւն պիտի բանան Ներսեսեան յիշատակարանի մը համար։ Վայելուչ է այսպիսի ընթացք մը, որ հանգուցեալ Պատրիարքին և հայ ազգին հաւասարապէս պատիւ պիտի բերէ։ Շատ մը պայմաններ հարկաւոր են որպէս զի ժողովուրդի մը մէջէն մեծ մարդիկ կարենան ծագիլ։ Այս պայմանաց մին սա՛ է որ այդ ժողովուրդ տրամադիր լինի գնահատել իւր մեծ մարդիկ, գո՛նէ յետ մահու։ Թէ հայ ժողովուրդը չի գիտեր գնահատել իւր բարւոյն համար աշխատող անձանց արժանիքն, և առաւելն խօսքով միայն երախտապարտ կրնայ միալ անոնց, առածի կարգ անցած խօսութիւն մ՛է դժբախտաբար։ Բայց այս պատճառ մը չէ որ հայ ժողովուրդը նոյն ընթացքը բռնէ նա՛և Ներսէս Պատրիարքի յիշատակին նկատմամբ։ Ընդհակառակն, յիշատակարան մը կանգնելու շարժումը գոհելի նշան մ՛է թէ ժամանակիս յառաջդիմութիւնք տպաւորութիւն ըրած է նաեւ հայ ժողովրդեան զգացմանց վրայ։

Թէ ի՛նչ ձեւ պիտի ստանայ յիշատակարանը, խնդիր մ՛է այս որ յետոյ պիտի որոշուի։ Զանազան առաջարկներ կան։ Եթէ ամեն նուիրատու պնդէ որ իւր փափաքած ձեւը միայն ստանայ յիշատակարանն, յայտնի է թէ բնաւ բան մը չի կրնար հիմնուիլ։ Այս խնդիրը ի վերջոյ պարտի որոշուիլ կեդրոնին մէջ, և մեք կը կարծենք թէ ամենէն բանաւոր և ընդունելի ձեւն ա՛յն է, յորում օգտակարն և գեղեցիկը միանգամայն կրնան բովանդակիլ։ Ինչպէս արդէն յիշած ենք, խորհուրդ կայ ՆԵՐՍԵՍԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ մը հիմնելու։ Այն մեծատունք որ մէկ մէկ գումար ստորագրած էին Հոգելոյս Պատրիարքին խնդրանօք՝ ազգային մեծ պէտք մը գոհացնելու, Կեդրոնական Վարժարան մը հիմնելու համար, հաստատ տրամադրութիւն մը ցոյց կուտան պատուոյ պարտք մը վճարելու այս առթիւ, և վաղը կը գումարին ի Բերա, Էսաեանց տան մէջ, մեծանուն հանգուցելոյն այս փափաքին ընդարձակագոյն հիման մը վրայ գործադրման համար խորհրդակցելու։ Տարակոյս չունինք թէ այս առաջադրութիւն լուրջ է, թէ այս մեծատունք խրախօ օգտակար գործի մը գլուխ կը կանգնին, և թէ անոնց օրինակաւ ուրիշներ ալ պիտի քաջալերուին Ներսէսի անուամբ նուիրեալ Կեդրոնական Վարժարանի մը հաստատման մասնակցելու։

⁂

Այսպէս, Ներսէսի յիշատակն զմեզ կը զբաղեցնէ ո՛չ միայն անցելոյն, այլ նաեւ ապագային վերաբերմամբ։ Ազգային գործոց ապագայ ընթացքին բարւոքման բաղձանքն է նաեւ որ ծանր կարեւորութիւն մը կուտայ Ներսէս Պատրիարքի յաջորդին ընտրութեան խնդրոյն։ Նոր Պատրիարքին ընտրութեան գործողութիւնք սկսած են արդէն։ Եկեղեցական Համագումար Ժողովն այս երկուշաբթի կը գումարի ընտրելեաց ցանկ մը պատրաստելու։ Ապա Քաղաքական Ժողովը պիտի պատրաստէ իւր ցանկ, և հազիւ 20 օրէն Ազգային Երեսփոխանական Ժողովը վերսկսելով իւր նիստեր, առաջին գործ պիտի ընէ Նոր Պատրիարքին ընտրութիւնը։

Պատրիարքութեան համար ամենէն լուրջ ընտրելիներն, որոց վրայ կը դառնան Երեսփոխանութեան ստուար մեծամասնութեան կարծիքներն, և որոց մէ մին կամ միւսն ընտրուելու հաւանականութիւն կ՛ընծայէ, են, ինչպէս արդէն ծանուցած ենք, Իզմիրի Առաջնորդ Գեր. Մելքիսեդեկ եպիսկոպոս Մուրատեան, որ իբր տասն տարիէ հետէ կայսերական հրովարտակաւ Օսմանեան կարեւորագոյն կուսակալութեան մը մէջ վարած Առաջնորդական կարեւոր պաշտօնովը ամեն իրաւունք ստացած է ազգին և երկրին բարեկամաց քուէներուն, և միւսն է Կարնոյ Նախորդ Առաջնորդ Գեր. Ցարութիւն եպիսկոպոս Վեհապետեան, որոյ միակ թերութիւնը Պատրիարքական պաշտօն վարելու կարողութեան մասին՝ իւր քիչ մը ծեր լինելն է, մինչ երիտասարդ, քաջառողջ և գործունեայ Պատրիարքի մը պէտքն զգալի է յոյժ։ Այս միակ կէտն ի բաց առեալ, Գեր. Ցարութիւն եպիսկոպոսն ալ ունի մեծ արժանիք Պատրիարքական պաշտօնին։ Մեք տարակոյս չունինք որ ապագայ Պատրիարքին ընտրողներն հոգւոյ և մտաց կատարեալ անկախութեամբ պիտի կատարեն իրենց պաշտօն, և Պատրիարքը նկատելով իբրեւ մին Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Հայրապետներէն, նորա վրայ պիտի փնտռեն այն հանգամանքներ միայն որք զայն օգտակար կրնան հանդիսացնել այն Եկեղեցւոյ և այն Ազգի զոր պիտի կոչուի հովուել։

⁂

Շաբթուս մէջ Տպագրական Տեսչութիւնն հայ լրագրաց արգիլեց վիճաբանիլ այլ եւս «Պատրիարքի և Կրօնի» խնդրոյ վրայ։ Մեր պարտքն է հնազանդիլ Տպագրական Տեսչութեան ամեն պատուէրներուն, ուստի և այս պատուէրին ալ պիտի հնազանդինք։ Բայց մեզ հաղորդուած պատուէրը բաւական բացորոշ չէր, և զանազան կերպերով մեկնուած է ցարդ։ Կը հասկընանք կրօնական խնդիրներու վրայ չգրելու պատուէրը։ Բանաւոր է այս պատուէր, ինչպէս մեր հինգշաբթի աւուր թուով ալ կը հաստատէինք «Ճէբիտէի Հավատիս և Թէրճիմանը Հագիգաթ» լրագրոյն ներքեւ։ Բայց թէ իրօք հայ լրագիրք «կրօնային խնդիրներ» ո՞վ գրած են ցարդ, չգիտենք՝ հայ լրագիրք աւելի խօսած են զանազան հասարակութեանց «կղերներուն» ընթացքին վրայ, քան թէ սոսկ «կրօնային խնդիրներու» վրայ։ Բայց վերջապէս, Տպագրական Դրասենեկի պատուէրին այս մասն առաւել հասկանալի կը թուի մեզ, քան միւս մասն, որ «Պատրիարքութեան» վերաբերեալ խնդիրներ կը յիշէ։ Մեք նորէն աչքէ անցուցինք մեր վերջին թիւեր, տեսնելու համար թէ «Պատրիարքութեան» վրայ կա՞ր գրուած բան մը որ հաւանորէն տեղի տուած լինէր այս բարձրագոյն պատուէրին, և կը խոստովանինք թէ ո՛չ ինչ գտանք։ Հայ ժողովուրդն զբաղեցնող միակ խնդիրն է այժմ Նոր Պատրիարքին ընտրութիւնն, և չենք կարծեր բնաւ որ Տպագրական Վերատեսչութեան նպատակն եղած լինի այս ընտրութեան վրայ խօսիլն իսկ արգիլել հայ լրագրերու. զի լոկ եկեղեցական ներքին խնդիր մ՛է այս, որ ո՛չ քաղաքական բնոյթ մ՛ունի, ո՛չ ալ, փառք Աստուծոյ, Տէրութեան հայ հպատակները գրգռելու հանգամանք մը կը ներկայացնէ որ և է կերպիւ։ [illegible] իւր մասին կը յայտարարէ թէ ինք բնաւ չպիտի շեղի այն ուղիղ ընթացքէ զոր յարգ բռնած է թէ՛ կառավարութեան և թէ՛ ազգին նկատմամբ։ Մեք կրօնային վիճաբանութիւն բնաւ չենք բրած, այսուհետեւ ալ չպիտի ընենք, յուսալով մանաւանդ թէ մեր թուրք պաշտօնակիցք ևս պիտի յարգեն յայս մասին Տպագրական Վերատեսչութեան արդար հրամանը։

⁂

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

Քոնկոյի Դեսպանախորհրդին բացումը շաբթուս քաղաքական գլխաւոր դէպքն է։

Եգիպտական խնդրոյ կացութեան մէջ նոր փոփոխութիւն մը չկայ։

Կորտոն զօրավարի գերի բռնուելուն և Խարդումի անկման լուրերը նորէն կը հերքուին։

Անգլիոյ մէջ ընտրական խնդրոյն կարգադրումն, որոյ վերաբերեալ կարեւոր լուր մը առնուեցաւ շաբթուս մէջ, կը զօրացնէ Պ. Կլատստոնի նախարարութեան դիրքը։

Գերմանական նորակազմ Խորհրդարանին առաջին նստաշրջանն, որոյ բացումն երէկ ծանուցուեցաւ, կը խոստանայ կարեւոր արդիւնք տալ։

Ֆրանսայի և Չինաստանի միջեւ «անպաշտօնական պատերազմն» խաղաղութեամբ վերջացնելու ջանքերը ցարդ յաջող արդիւնք չունեցան։

Խիվայի Խանութեան ռուսական գրաւումն Եւրոպայի վրայ զգալի տպաւորութիւն մ՛ըրած չթուիր։

Այս և նոյն կարգի իրողութիւնք կը ցուցնեն թէ քաղաքական կացութեան մէջ նշանաւոր փոփոխութիւն մը չունինք ծանուցանելու։ Քաղաքակիրթ աշխարհը նմանը քիչ տեսնուած հանդարտութիւն մը կը վայելէ, և յեղափոխական շարժումն իսկ որ դադրիլ չի գիտեր, ամեն տեղ աւելի հանդարտ վիճակ մ՛ունի, ի բաց առեալ Գերմանիան, ուր Ընկերվարականաց յաղթանակը նոր յոյսերով կը լնու յեղափոխական տարրերը։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ. Երեսփ. ժողովոյ նոյմ. 13ի նստին մէջ, Սըր Հէնրի Ուոլֆ հրեայ Երեսփոխանին հարցման ի պատասխան Լորտ Ֆիձմօրիս իւր տուած բարեկամական բացատրութեանց մէջ, (որոց վրայ հեռագրական ծանօթութիւն մը անցեալ օր թարգմանուած էր լրագրոյս ներքին լրոց բաժնին մէջ,) ըսած է նաեւ թէ Լորտ Տըֆըրին, որուն դատողութեան թողուած էր յարմար առթիւ ձեռք առնուլ բարենորոգմանց խնդիրն, առիթ չէ ունեցած եւրոպական նահանգաց բարենորոգմանց խնդրոյն վրայ խօսելու, թէ խնդրոյն ասիական մասին վրայ պաշտօնական թուղթեր պիտի մատուցուին ժողովոյն, և թէ Լորտին յաջորդն հրահանգներ պիտի ստանայ նաեւ յայս մասին։

ԼՈՐՏ ՆՈՐԹՊՐՈՒՔ. Անգլ. Նախարարութիւնը նոյմ. 15ի շաբաթ օր տակաւին չէր ներկայացուցած Լորտ Նորթպրուքի եգիպտական տեղեկագիրը Խորհրդարանին նկատողութեան, որ անհամբեր է տեսնել զայն, և ի պատասխան Սըր Նորթքոթի, Պ. Կլատստոն յայտարարեց թէ ապահով չէ որ ներկայ շաբթու առաջին աւուրց մէջ պիտի կրնայ մատուցանել։ — Բոլլ-Մոլլ Կէզէթ կ՛ըսէ թէ անգլիական նախարարք համամիտ չեն Լորտ Նորթպրուքի տեղեկագրոյն վրայ, այսինքն այն միջոցներու վրայ զորս կ՛առաջարկէ Եգիպտոսի մանաւանդ ելեւմուտքը կարգի դնելու համար։

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

)(86)(

ՖՈՐԹԻՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱԳՕՊԷ

ՊԱՐՈՆ ԼԸՔՈՔԻ ԾԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՊԱՐՈՆ ԼԸՔՈՔ ԿԸ ԳՈՐԾԷ

Բ.

Արշած կը նայէր երկայնահասակ, նուրբ, խարտեաշ և վայելչագեղ կնոջ մը, որ շքեղ կառքէ մ՛իջնելով՝ դէպի տոմսակի դռնակը կ՛երթար։

— Ի՞նչ կայ, հարցուց այրն։

Օվէրնուհին պատասխանելու վրայ էր, երկաթուղւոյ պաշտօնատար մը հրաւիրեց զանոնք որ կարասեաց սրահն երթան և անդ սպասեն կառախմբին չուելուն։

Եւ քշեց հոն տարաւ զանոնք։ Բիէտուշի առջեւէն անցած ժամանակնին, Ժանէթ սա խօսքը կ՛ըսէր իւր ամուսնոյն.

— Ա՛հ, սուրբ կոյս, դրացուհւոյն սպասուհին է, որ իւր տիրուհւոյն սպաննուած գիշերը փախաւ տունէն։

— Ի կառք, պարոննե՛ր, կառախումբը կը մեկնի, գոչեց սպասման սրահաց վերակացուն։

Այն տիկին, զոր ածխավաճառուհին ճանչել կը կարծէր, արդէն գնած էր իւր տոմսակն և կառք նստելու տեղը տանող անցքը կը մտնէր փութով։

Նոյն վայրկենին, Թօլպիաք ալ, դարանամուտ եղած անկիւնէն ելնելով սպասման սրահին դուռը դիմեց։

Բիէտուշ այն ատեն զգածուած էր Օվէրնուհւոյն բաց խօսքէն, որ դէպ այն կին դառնալով վայրկեան մը դադրած էր Թօլպիաքի նայելէ։

Վերստին աչքն անոր վրայ դարձուց, բայց կինակը միայն կրցաւ տեսնել։

Սուտ Պ. Հօլձ տոմսակ մը ցոյց կուտար անցքին հսկող պաշտօնատարին, որ խելոյն թողուց զայն որ անցնի։

Թօլպիաք աներեւոյթ եղաւ այն նրբանցքին մէջ, որ սպասման սրահէն կառք նստելու քարափը կը տանի։

Իսկ վայելչաշուք տիկինն անկէ առաջ մտած էր այն ճանբան, և ոչ ևս կը տեսնուէր։

Բիէտուշ չէր նախատեսած զայս, բայց չշփոթեցաւ։

Վազեց տոմսակ գնելու դռնակին քով, և հասաւ այն վայրկենին, ուր տոմսավաճառն իւր ձեռքը շարժուն տախտակին կը տանէր՝ ծակը գոցելու համար։

— Տոմսակ մը, գոչեց։

— Ձեզ տոմսակ չտալու իրաւունք ունինք, ըսաւ անդ սպասող պաշտօնեայն։ Մէկ ժամէն աւելի է որ կը դեգերիք ատտ և տոմսակ գնելու համար վերջին վայրկենին կ՛սպասէք։

— Ցանցանքն իմս չէ, կակազեց Բիէտուշ։

— Օ՛ն, շուտ ընենք, ու՞ր պիտի երթաք, ի՞նչ կարգի տոմսակ կ՛ուզէք։

— Զ... չեմ գիտեր... այսինքն, այո՛... տոմսակ մը տուէք ինձ նոյն կարգէն և նոյն տեղի համար՝ զոր տուիք ամենէն վերջը գնող պարոնի մը... տիկինէ մը յետոյ...

— Ա՛, այդպէ՞ս է, գոչեց տոմսավաճառն։

Եւ խելոյն փակեց իւր կատուածակը Նախորդ 29 թուոյն քթին, որ սկսաւ բռնցի հարուածներ տալ փնդակապատ դռնակին։

— Է՛, պարո՛ն, ըսաւ խստութեամբ հսկող պաշտօնեայն, հանդարտ կեցէք, ապա թէ ո՛չ ոստիկան մը կը կոչեմ հիմա։

— Կը կրկնեմ ձեզ թէ անպատճառ պիտի երթամ այս կառախմբով... եթէ չէք ուզեր տոմսակ տալ ինձ, թող տուէք որ կառքերէն միոյն մէջ մտնեմ... որն և լինի... և հասած տեղս վճարեմ...։

— Ո՞ւր է ձեր հասնելու տեղը. դուք ձեր երթալու տեղը չէք գիտեր։ Կ՛ուզէ՞ք որ ըսեմ ձեզ։ Դուք ոստիկանութեան լրտես կը թուիք ինձ։ Բայց մեք ձեր դասէն չենք... և հարկադրեալ չենք օգնել ձեզ որպէս զի ձեր լրտեսած մարդուն ետեւէն երթաք։

Պրծա՛ւ ձեր ձեռքէն, շատ աղէկ եղաւ. թող աւելի մօտէն հսկէիք անոր վրայ, և ուր երթալն իմանայիք։

Բիէտուշ քաջ կ՛զգար թէ երկաթուղւոյ պաշտօնեայն զինք ոստիկանութեան ծածուկ գործակալ պիտի կարծէր, և փորձով գիտէր թէ ծածուկ գործակալք սաստիկ հակակրութիւն կ՛ազդեն ամեն կարգի քաղաքացեաց։

Յայնժամ ներշնչում մ՛ունեցաւ։

— Ե՛ս, ոստիկանութեան լրտես լինի՛մ, գոչեց։ Բայց ես ալ ձեզ չափ կ՛ատեմ այն դարշելիները։ Չէ՞ք հասկնար թէ կնոջս պատճառաւ կը վազեմ այն մարդուն ետեւէն։

— Ի՛նչ, ձեր կնո՞ջ պատճառաւ։

— Այո՛, առաւ ձեռքէս և կը փախչի անոր հետ։ Թող տուէք զիս որ ետեւնուն երթամ, կ՛աղաչեմ։

— Ա՛, այդ ուրիշ բան է, ըսաւ դռնակին տեսուչը ծիծաղելով, ի՞նչ կ՛ուզէք որ ընեմ։

— Կրնաք ըսել ձեր պաշտօնակցին որ դուռը բանայ։

— Օգուտ չունի ձեզ, վասն զի ահա կը չուէ կառախումբն։

Արդարեւ երկար սուլ մը հնչեց դժբաղդ Բիէտուշի ականջին, և սուլին յաջորդեց շոգեգործիի մխոցին ընդհատ շաչիւնն։

Ալ լմնցած էր։ Թօլպիաք անյայտ տեղ մը կ՛երթար, և այս անգամ յոյս չկար ետեւէն հասնելու։

— Մինչեւ ու՞ր կ՛երթայ այս կառախումբ, հարցուց Բիէտուշ կրակ կտրած։

— Մինչեւ Օրլէան. բայց ամեն կայարաններ կը հանդիպի։ Քանի երեք կայարան կայ, առանց հաշուելու գօտւոյն և Օպրէի երկաթուղեաց հետ հաղորդակցութիւնն։

Ուստի խորհուրդ կուտամ ձեզ որ երկաթուղեաց ժամացուցակ մը գնէք եթէ կ՛ուզէք ձեր տիկինը գտնել, ըսաւ, պաշտօնեայն ծաղրածու դէմքով մը։

Եթէ ոստիկանութեան լրտեսք հակակրութիւն կ՛ազդեն, խաբուած ամուսինք ալ ծիծաղելի կը լինին միշտ, և շատ անգամ անոնց հաճոյ լինելու տրամադիր անձանց լրտեսներուն կը հանդիպին։

Բիէտուշ անգամ մ՛ալ մերժուելով՝ թողուց դռնակին տեսուչն որ կրնակը դարձուց իրեն, և ինք անձնատուր եղաւ իւր մտածութեանց, որք զուարթ չէին։

Այնչափ ճարտարութիւն ծախսել լրտեսելու համար, այնչափ տաղանդ ծախսել ծպտելու համար, այնչափ աշխատութիւն ծախսել կառածիգ երիվարին ետեւէն վազելու համար, և այսպէս ծաղրելի ձախողութեան հանդիպիլ, արդարեւ դառնակսկիծ բան էր, և վաստաբաղդ տնտեսը կը հարցնէր ինքնիրեն թէ ի՞նչ երեսով պիտի ելնէր Նապալին առջեւ և իւր մարդորսութեան ողորմելի արդիւնքը ծանուցանէր։

Մնաց որ, չէր կրնար մեկնել թէ Թօլպիաք ի՛նչպէս կրցեր էր սահիլ իւր մատներուն մէջէն։

Կառքէն վար իջնելէն սկսեալ անդադար կը հսկէր անոր վրայ, և աներկբայ էր որ տոմսակն երկաթուղւոյն գրասենեակէն գնած չէր։

Ինչպէս ուրեմն թողուցեր էին զայն որ անցնէր կառքը մտնէր։

— Պէտք էր որ բաժանորդութեան տոմսակ մ՛ունենար, մտածեց Բիէտուշ, կամ ոստիկանութեան կողմէ տրուած անցագիր մը...։ Բայց ո՛չ, պէտք էր յայնժամ երթալ նախ տնօրէնութեան ցոյց տալ զայն... և միւս կողմէ, չեմ կարծեր որ տարեկան բաժանորդագրութիւն ունենայ Օրլէանի երկաթուղին... ուրեմն տոմսակ ունէր... ո՞ր ստացան տուած էր անոր։

Այս խորհրդածութենէ յետոյ, նախորդ 29 թիւը ճակտին զարնելով մռմռաց.

— Եթէ այն կինն էր... բայց այո՛... անկէ երկու քայլ առաջ կ՛երթար երբոր ես աչքս այս կողմ դարձունելու տխմարութիւնն ըրի... նա տոմսակ մը խոթեց Թօլպիաքի ձեռքն... որովհետեւ երկու հատ գնած էր դռնակէն.... Թօլպիաք զայն չճանչել կը կեղծէր, բայց կառքին մէջ գտաւ զայն և ի միասին չուեցին։

Ա՛հ, եթէ գուշակէի զայս, սրնավաստակ չէի ըլլար այսպէս։

Այժմ կը մնայ ինձ խօսակցիլ ածխավաճառին կնոջ հետ։

Բիէտուշ գիտէր թէ Օվէրնացի ամոլը մէկ ժամէն աւելի պիտի սպասէր, վասն զի լսած էր ածխավաճառին և երկաթուղւոյ պաշտօնէին խօսակցութիւնն, երբոր առաջինը տեղեկութիւն կը խնդրէր Օրիյաքի կառախմբին վրայ։

Ուստի պէտք եղածէն աւելի ժամանակ ունէր կնոջ հետ խօսակցելու և տեղեկութիւն քաղելու։

Նախ գրասենեակի տեսչին խրատուն հետեւիլ սկսաւ։ Ժամացուցակ մը գնեց կառախմբոց ընթացքն և կայարանաց անուններն ուսնելու համար. վասն զի կը յուսար իւր ճանկն անցունել զԹօլպիաք ի վերադարձին, և կ՛ուզէր գիտնալ այն ժամերն յորս Թօլպիաք կրնար վերադառնալ ի Փարիզ։

Ժամացուցակը գնելէ յետոյ անցաւ սրահն ուր ուղեւորաց կարասիները կ՛արձանագրեն, և այն սրահին խորը գտաւ Գանթալյի լծակիցներն, որք՝ իրենց անկողիններէն միոյն վրայ քովէ քով նստած՝ խոտորեալ երշիկ մը կ՛ուտէին և Արժանթէօյլի գինի կը խմէին՝ շիշին փողը կարգաւ իրենց բերանը տանելով։ (Շարունակելի)

—Տէյլի Նիւզ կը ծանուցանէ, Կ. Պոլսոյ մէջ պտըտող զրոյցներէ (?) առնլով, թէ Անգլիա Բ. Դրան հետ կը բանակցի՝ իւր Եգիպտական գրաւումը 20 տարի երկարելու համար, պայմանաւ որ Վեհ. Սուլթանին գերիշխանութիւնը պահուի Եգիպտոսի վըրայ, և դրամագլխոյ վերածուելով միանգամ ընդ միշտ Բ. Դրան վճարուելի եգիպտական հարկին մէկ մասը: —Նախարարական թերթին յիշած զրոյցներն անհիմն կը թուին մեզ:

ԹՈՆՔԻՆ. Անգլիական լրագիրք հեռագիր մը հրատարակած էին թէ Թոնքինի մէջ 300 Չինացիք Ֆրանսացւոց ձեռք գերի ինկած ըլլալով, ֆրանսական բանակին Թոնքինցի բնիկ ժանդակները գլխատեր են այս գերիները: Բարիզի կառավարութիւնը տեղեկութիւն խնդրած ըլլալով, Պրիէռ տը Լիլ զօրավարը բացարձակապէս կը հերքէ այս լուր:

ՍՈՒՏԱՆ. Գահիրէ, 15 Նոյմ. Հաստատեցաւ այն լուր թէ Կորտոն զօրավարը նամակ մը գրած է Տոնկոլա, ծանուցանող թէ ինք կը յուսայ պաշտպանել զԽարդում՝ ցգալուստ Անգլիացւոց, որոց կողմէ ազատարար զօրախմբի մը ճամբայ ելնելն իմացած է:

— Գահիրէ, 17 Նոյմ. Եգիպտական և անգլիական իշխանութեանց բարեկամ ցեղեր Սուաքիմի մօտ գրաւեցին 3,000 ուղտերու կարաւան մը, որ ապստամբաց յառաջացեալ պաշար կը տանէր:

ՌՈՒՍԻԱ. Պետերբուրգ, 18 Նոյմ. Զըրոյց կը պտըտի թէ Ցարը Թունաւորելու փորձ մը փորձուած է, բայց բարեբախտաբար ի դերեւ ելած է:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ. Պիսմարք իշխանին գլխաւոր թերթը, Նորդ Դոյչէ Ալկէմայնէ Ցայթունկ, սաստիկ յօդուած մը կը հրատարակէ անդրովկիանեան երկիրներու բնիկ ժողովրդոց դէմ Անգլիացւոց բռնած հակամարդկային ընթացից վրայ: Կը յիշէ Պ. Կլատստոնի մէկ վերջին բանախօսութիւնն, յորում նախարարապետն ըսած էր թէ Անգլիա բնաւ առարկութիւն չունի Պիսմարք իշխանի գաղթային աշխարհակալութեան դէմ, բաւ է զի բնիկ ցեղերուն շահերն ըստ բաւականի ապահովուին, և իբրեւ պատասխան այս դիտողութեան, գերմանական թերթը մէջ կը բերէ Աւստրալիոյ անգլիական թերթերուն գործածած լեզուն, որք հակառակ են Գերմանիոյ գաղթային ձեռնարկութեանց:

«Աւստրալիացւոց խօսքին նայելով, (կ՚ըսէ Նորդ Դոյչէ) անոնց պաշտօնն է մեզ դէմ պաշտպանել Խաղաղական Ովկէանու մէջ մարդկութեան սկզբունքն ի նպաստ բնիկներու: Բրիտանական անամօթութեան վերջին ծայրն է այս:

«Աւստրալիացիք իբրեւ վայրի գազաններ հազարներով թունաւորեցին այն դժբախտ անմեղ սեւամորթներ որք կը բնակին Աւստրալիոյ անտառաց մէջ: Ինչպէս լիուլի կ՚ապացուցուի Միքլուխօ Մաքլայ ռուս բնագէտին և Ռէյլըրն անգլիացի գիտնական նաւապետին պատմութիւններէն, Աւստրալիացիք բռնի կը վերցնէին կը տանէին խըմբովին Խաղաղական Ովկէանու բնիկներն, իբրեւ գերի ծառայեցնելու համար զայնս իրենց Քուինսլանտի և Ֆիճիի գաղթականութեանց մէջ, որք սակայն են ընդ հսկողութեամբ անգլիական գաղթային կառավարութեանց:

«Աւելին ալ կայ: Սիտնէյի (Աւստրալիա) անգլիական ամենէն հարուստ վաճառատուններէն մին իւր առաջին միլիոնները կը պարտի մարդկային մարմնոյ առեւտրոյն. դեռ քանի մը տարի առաջ այս վաճառատուն մօտալուտ քանի մը կղզեաց մարդակեր վայրենի բնակիչներուն կը վաճառէր՝ ուտելու համար՝ խեղճ բնիկներ, զորս իւր զինեալ գործակալք բռնութեամբ գերի վարած էին ուրիշ կղզեաց մէջ:

«Տակաւին մօտերս, Ֆիճի կղզեաց անգլիական կառավարիչն ութնօրեայ բանտարկութեան չնչին պատժոյն միայն դատապարտեց Սթէնլի անուն նաւու ծովայիններն, որք մի քանի ամիս առաջ յարձակած էին Լոնկէն կղզեաց միոյն գերմանական գաղթականութեան վրայ, և շատ մը բնիկներ սպաննելէն յետոյ, հարիւր չափ ալ գերի տարած էին Քուինսլանտի անգլիական գաղթականութեան, որ յԱւստրալիա:

«Արդ, եթէ մարդկութեան սկզբունքները պարտին պաշտպանուիլ, ինչպէս կ՚ըսեն Աւստրալիացիք, Գերմանիոյ վրայ պարտականութիւն մը կայ շուտով գրաւելու Խաղաղական Ովկէանու դեռ չգրաւուած կղզիներն, ընդ որս Նոր Կուինէան, (որոյ հարաւային մասին Անգլիացւոց կողմէ գրաւումն ծանուցինք,) որպէս զի այս վայրերու դժբախտ բնիկները զերծ մնան այն վիճակէ զոր Անգլիացիք վերապահած են անոնց եւս, այսինքն՝ բնաջինջ լինելու վտանգէն:»

Ինչպէս կ՚երեւի, Գերմանիոյ կառավարական գլխաւոր թերթը շատ ծանր ամբաստանութիւններ կ՚ընէ անգլիական գաղթականութեանց ընթացքին դէմ, ճիշդ ա՛յն միջոցին ուր գաղթականութեանց խնդիրը Պերլինի մէջ Համազգային Դեսպանախորհրդոյ մը խորհրդակցութեանց նիւթը կը կազմէ: Չենք գիտեր թէ Լոնտոնի լրագիրք պատասխան մը պիտի տա՞ն Նորդ Դոյչէի ամբաստանութեանց: Բայց տարակոյս չկայ թէ Լոնտոնի կառավարութեան պարտքն է քննութիւն մը բանալ այս առարկեալ խժդժութեանց վրայ, որք մարդկային խիղճը կը յուզեն. զի թէեւ Աւստրալիոյ անգլիական գաղթականութիւնք ինքնօրէն են, բայց գերեվաճառ ի գործ դնելու, մարդակերներուն ուտելու համար մարդկային զոհեր վաճառելու, և խեղճ բնիկ ժողովուրդները բնաջինջ ընելու մասին ինքնիշխան չեն բնաւ:

ԱՆԿԱՐԳՈՒԹԻՒՆՔ Ի ԿՈՎԿԱՍԻԱ. Անգլիական լրագրաց մէջ կը կարդանք. Անդրկովկասիոյ Սալեան գիւղաքաղքէն Նոյմ. 2 թուով կը ծանուցուի Պաքու, թէ նախորդ Հոկտ. 31ին և Նոյմ. 1ին արիւնալից կռիւներ տեղի ունեցած են ընդ մէջ Մահմէտականաց և Քրիստոնէից: Երկու կողմէն ալ զէնքեր գործածուած են, և երկուստեք բազմաթիւ անձինք սպաննուած կամ վիրաւորուած են: —Կառավարիչն այս անկարգութեանց լուրն առնլով, Պաքուէ ճամբայ ելաւ Սալեան երթալու համար: Տեղական ոստիկանութիւնն անկարող եղաւ բարեկարգութիւն վերահաստատելու: Ուրիշ մանրամասնութիւնք չեն ծանուցուիր: Չէ գիտցուած եւս թէ ինչ պատճառէ ծագում առաւ այս անկարգութիւն: —Եկատերինպուրկէ արուած լուրեր կը ծանուցանեն թէ Հոկտ. 19ի գիշերն ի Միխայլեւսքոյէ (Նաւկասիա) գործարանի մը մէջ բանուոր գործաւորք ծանր անկարգութիւններ ի գործ դրին: Գործարանի տնօրէնին տան պատուհանները կոտրեցին և չէնքին կրակ տալ փորձեցին: Անկարգութեան հեղինակներէն ոչ ոք ձերբակալեցաւ: (—Ո՞ւր է ռուս ոստիկանութիւնն իւր համբաւոր «աչալրջութեամբ»: Կ՚երեւի թէ ա՛յնչափ զբաղած է Ոչնչականներով և քաղաքական դաւադրութեամբք, որ այսպիսի փոքրիկ անկարգութեանց ժամանակ չունի միջամտելու:)

ՍՆԻԱՄՈՐԹՔ Ի ՄԻԱՑ. ՆԱՀԱՆԳՍ. Հանրապետականք Պ. Պլէնի ընտրութիւնն յաջողելու համար ամեն մեքենայութիւն ի գործ դրին: Կեդրոնէ հեռի տեղերու մէջ մանաւանդ հանրապետական գործիչք և ատենաբանք ամեն տեսակ պատրուակներ կը հնարէին Պ. Քլիվլէնտի դատին վնասելու և իրենց դատն յառաջ բերելու համար: Այսպէս, ուրեք ուրեք, սեւամորթներուն քուէն շահելու համար ըսին թէ, եթէ Նահանգապետականաց կամ «Հաւրայնոց» ընտրելին՝ Պ. Քլիվլէնտ՝ ընտրուի, գերութիւնը պիտի վերահաստատէ և սեւամորթք, որք շնորհիւ Հանրապետականաց՝ ազատ են այժմ, նորէն գերի պիտի լինին: Այս յայտարարութիւն մեծ շփոթութիւն պատճառեց սեւամորթներուն մէջ, որք յուզուեցան, և իրենց կրից արտայայտութիւն տուին տեղ տեղ հրձիգութիւն ի գործ դնելով: Գլխաւորապէս Ալապամայի Ինֆօլա քաղաքին մէջ մեծ հրդեհ մը հանեցին որ 100,000 տոլարի վնաս պատճառեց: Բայց Նահանգապետականք չուշացան հանդարտեցուցին սեւամորթներուն խռովեալ սիրտերն:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ԶԱՆԶԻՊԱՐ. Անցեալ օր ծանուցինք թէ գերմանական կառավարութիւնը սերտ յարաբերութիւններ կը հաստատէ Ափրիկէի մէկ ուրիշ մասին, Զանզիպարի հետ, որոյ Սուլթանին ուղղեալ կայսերական ինքնագիր նամակ մը կը տանի գերմանական նորընտիր հիւպատոս մը: Գերմանացի ծովակալ Լիվոնիուս գաղթային խնդրոյն վրայ տեղեկագիր մը հրատարակելով, կառավարութեան կը յանձնարարէ իւր հովանաւորութեան ներքեւ առնուլ Զանզիպարի առողջ և բերրի կղզին, Անգլիացւոց ձեռքն իյնալէն առաջ: Թայմս լրագրոյն Պերլինի թղթակիցը կը կարծէ թէ Զանզիպար գտնուող գերմանացի հիւպատոսն Ափրիկէի արեւելեան եզերաց վրայ պիտի հետեւի Տոք. Նախդիկալի արեւմտեան Ափրիկէի եզերաց վրայ հետեւած ընթացքին, ուր ձեռք բերաւ գերմանական նոր գաղթականութիւնները: —Գերմանական ընկերութիւն մը շքեղ շոգենաւ մը շինեց Զանզիպարի Սուլթանին համար:

ՑՈՒՍԱՀԻՄՈՒԹԻՒՆ Ի ՃԱՊՈՆ. Ճաբոնի կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք կ՚առնու ըստ կարի եւրոպական դատաստանականութիւն մուծանելու իւր ժողովրդեան մէջ: Լոնտոնի Առողջապահական Ցուցահանդէսին կրթական և արհեստագիտական մասէն շատ օգուտ կը քաղէ: Ճաբոնի Կառավարութիւնը շատ մը գնումներ ըրաւ, մանաւանդ ձեռագործի և արհեստական իրերու վերաբերեալ գործեաց և պատկերաց:

ԱՆԳԼԻԱ. Անգլիացիները ծանուցին թէ Ներքին գործոց Նախարար Սըր Ուիլլըմ Հարքորդ ստացած է ծրար մը, որոյ մէջէն ելած է նորածին տղու մը դիակն: Ցետ քննութեան, ապացուցուեցաւ է թէ այս ծրարը զրկողն էր բողոքական պաստոր մը, Ճօն Մայնշաուռ անուն, ի Քոլչէսթըր: Կառավարութիւնն հրամայած էր Քոլչէսթըրի եկեղեցւոյն փոքրիկ գերեզմանատան փակումն, և պաստորն, դիակը զրկելով նախարարին, ուզեր է, ըստ իւր խոստովանութեան, «ծանուցանել կառավարութեան թէ, գերեզմանատան չունենալուն պատճառաւ, չէր գիտեր թէ ինչ պէտք էր ընել այս փոքրիկ դիակ»:

ԱԶԱՏ ՈՐՄՆԱԴԻՐՔ Ի ՖՐԱՆՍԱ. Ֆրանսայի Ֆրանմասոններուն մէջ անաստուածութիւն մտած ըլլալով, Անգլիոյ Ֆրանմասոններուն մեծ ժողովը որոշեց իւր նիստերուն չընդունիլ Ֆրանսայի «Մեծ Արեւելք» Ազատ-Որմնադրական մարմնոյն անդամներն: Այս պատճառաւ վէճ ծագած է երկու մարմնոց միջեւ: Ֆրանսական մարմինն որոշեր է բացատրութիւն տալ անգլիական մարմնոյն, և եթէ այս վերջինն եւս չհեռանայ իւր որոշումէ, բողոք բառնալ Անգլիոյ հանրային կարծեաց:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պատրիարքական Տեղ. Փոխանորդ Հօր նոր պաշտօնին հաստատման վերաբերեալ հրամանագիրը տակաւին հասած չէ ի Պատրիարքարան: Կը կարծուի թէ խնդիրը Նախարարաց խորհրդոյ ներկայացուած է:

Ռոտոսթոյի գաւառական ժողովն պաշտօնագրով մը կը ծանուցանէ յԱզգ. Պատրիարքարան թէ անցեալ կիրակի օր տեղւոյն Ս. Թադէոս եկեղեցւոյն մէջ հոգեհանգստեան պատարագ և պաշտօն կատարուեր է հոգելոյս Ներսէս Պատրիարքի համար, ի ներկայութեան յորդախուռն բազմութեան, և թէ այս կիրակի եւս պաշտօն պիտի կատարուի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ:

Երէկ Ցունաստանէն Կ. Պոլիս հասած բոլոր լրագիրք հանգուցեալ ՆԵՐՍԷՍ Սրբազան Պատրիարքի մահուամբ Հայ ազգին ըրած մեծ կորստեան վրայ իրենց ցաւակցութիւնը կը յայտնեն: Էֆիմէրիս աթենական պաշտօնական լրագիրն՝ որ հեռագրով իւր թղթակից Պ. Եռեխէոս Փափադոփուլոսի ազդարարած էր յուղարկաւորութեան ներկայ գտնուելու, հանդիսին մանրամասն նկարագրութիւնն ընելէ յետոյ՝ հետեւեալ տողերը կը յաւելու. «ՆԵՐՍԷՍ Ս. Պատրիարքի տարաժամ մահը դժուարաժելի հարուած մ՚է Հայաստանեայց քոյր եկեղեցւոյն, որում ի սրտէ կը ցաւակցի համայն Հելլեն ազգն, և միանգամայն ի սրտէ կը մաղթէ որ Աստուածային Նախախնամութիւնը նոր ՆԵՐՍԷՍ մը յարուցանելով մխիթարէ մեր սիրելի Հայ ազգն, առ որ Հելլենաց Ազգն և Եկեղեցին պարտի բարեկամական և եղբայրական զգացումներ տածել միշտ փայփայելով նոյնաբար փոխադարձ սէրն և յարգանք:»

Քաղաքական ժողովոյ Ատենադպիր Տօքթ. Ն. Ալլահվէրդեան էֆէնտի այսաւուր Ազգ. Պատրիարքարան երթալով, Տեղ. Փոխանորդ Հօր հետ քանի մ՚ընթացիկ գործոց կարգադրութեամբ զբաղեցաւ:

Ենի գիւղի թաղական խորհուրդը խնդրագիր մատուցեր է Ազգ. Վարչութեան, որպէս զի Կիպրոսի Նախորդ Հովիւ Տէր. Մովսէս Ծ. Վարդապետ Կէօմրիւքճեան Ենի գիւղի եկեղեցւոյն քարոզիչ անուանի:

Դատաստանական խորհուրդն երէկ իւր շաբաթական նիստն ընելով ի Պատրիարքարան, ամուսնական և այլ դատական խնդրովք զբաղեցաւ:

Քանի մ՚օր առաջ Ճէրիտէի Հավատիս լրագրոյն մէջ Գարակէօզմիւքի հայ քահանայի վախճանման առթիւ տեսնուած հատուածին և [illegible] լրագրոյն յետս կոչման վրայ խօսելով Զար կ՚ըսէ թէ. «Հայոց Պատրիարքարանը Տպագրական տեսչութեան ուղղեալ Թագրիրով մը բողոքեր է յիշեալ լրագրոյն դէմ:»

«Կ՚երեւի թէ, կը յարէ Զար, Ճէրիտէի Հավատիս յետս կոչումն այդ բողոքի հետեւութիւնն է:»

Մեք այդ բողոքագրէն տեղեկութիւն չունինք:

Նիկոմիդիայէն մեզ կը գրեն Նոյեմբեր 5 թուականաւ.

Հոկտեմբեր 26, ուրբաթ օրէն ի վեր Կ. Պոլսէ հետզհետէ հասնող թէ՛ ճանապարհորդք, թէ՛ ազգային լրագիրք և թէ՛ պաշտօնական տեղեկութիւնք գուժեցին զտարաժամ մահ Ամեն. Տ. Տ. Ներսէսի Սրբազան Արքեպիսկոպոսի:

Ողջոյն ազգին հետ Նիկոմիդիոյ գաւառին Հայն ալ, որ վայելած է յաւերժայիշատակ Ս. Հօր բարիքը, կոծայ և կուլայ այս մեծ կորստեան վրայ այնպիսի յերախտագիտական բուռն զգացմամբ, զոր կը ներշնչեն մեծանուն Հայրապետին ծանօթ եղած անզուգական յատկութիւններն, մեծագործութիւններն ու առաքինութիւններն, որոց ականատես և օգտուող անձինք չեն պակսիր նաեւ Նիկոմիդիոյ մէջ:

Սոյն տխուր մտածութեամբ և միանգամայն Ազգ. Պատրիարքարանի պաշտօնական հրահանգի համեմատ՝ մեր Առաջնորդական փոխանորդ Արժ. Տ. Ցակոբ քահանայ Ազարեանց՝ ի բացակայութեան Գեր. Առաջնորդ սրբազն Հօր, որ իւր հոգեւոր ծնողին զագաղին քով ցաւագինս կ՚արտասուէր, Նիկոմիդիոյ թեմական գիւղօրէից բոլոր քահանայական դասուց յատուկ շրջաբերականներ ուղղելով ծանոյց նոցա զտխրալի մահագոյժն և յանձնարարեց՝ երախտագիտական զգացմամբ, Նորին Բարձր Սրբազնութեան յիշատակին պատուելու 4 Նոյեմ. յառաջիկայ կիրակէ (երէկ) յատուկ Ս. պատարագ մատուցանել և պաշտօնեաց եղանակաւ և հանդիսիւ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարել:

Ըստ այնմ, երէկ ի Ս. Եկեղեցւոջ քաղաքիս եւս հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցեցաւ: Եկեղեցական արարողութեանց միջոցին զանգակը մերթ ընդ մերթ կը հնչէր տխրագին: Եկեղեցին պարագային համեմատ զարդարուած և լուսազարդեալ էր. Աւագ սեղանին մասերն սեւ քօղով ծածկուած և վայելուչ ձեւով սեղանին վրայ դրուած էին եպիսկոպոսական թագ, վակաս, Արտախուրակ և Եմիփորոն: Ժողովուրդն երկիւղածութեամբ և արտասուօք սրտագին մասնակցեցաւ աղօթից և պաշտամանց:

Պոլքէջ, 18 նոյեմբեր

Ամսոյս 4ին Ս. Եկեղեցւոյս մէջ կատարուեցաւ երջանկայիշատակ Տ. Ներսէս Սրբազան Պատրիարքի հոգեհանգստեան տըխուր արարողութիւնը. մահուան գոյժն արդէն հեռագրական թելով հասած էր: Տեղւոյս Պատուարժան Հոգաբարձութիւնը փութաց ի սուգ համակերպել ամբողջ եկեղեցին, և անդադար հնչել կուտար սգոյ մեծ զանգակը. բոլոր անցորդ օտարականք զարմացմամբ կը հարցնէին իրարու, թէ ինչ է Հայոց այս մեծ սուգը. շատեր և խիստ շատեր կը ցաւակցէին մեզ հետ, քանզի Ներսէս Սրբազան Պատրիարքն աշխարհածանօթ դարձած էր: Կիրակէ առաւօտ՝ հակառակ օդոյն սաստկութեան՝ խուռն բազմութիւն մը արանց և կանանց կը դիմէին ի Ս. Եկեղեցի: Եկեղեցւոյ մէջ սուգը իւր բոլորովը ծածկած էր ամեն ուրեք, հանդիսականք տխուր և գլխիկոր, քահանայք իրենց պէտք կրօնեցուցած, դպիրք մրմնջելով մելամաղձոտ եղանակաւ, և Հայրապետական Աթոռը, գաւազանը և դրօշակները բոլորովին սգով համակեալ, ամենայն ինչ ներդաշնակ մտածմանց: Երբ սկըսաւ հոգեհանգստեան մաղթանքը, բոլոր ներկայ գտնուող հանդիսականք փղձկեցան ի սիրտս, և կը հոսէր ամենուն աչքէն արտասուաց կաթիլներ. նոյն միջոցին պատարագիչ Տ. Ցարութիւն քահանայն համառօտ բայց ազդու դամբանական մը խօսեցաւ, որ վրայ մեծ տպաւորութիւն ըրաւ արդէն սգաւոր հանդիսականաց:

Ահա այսպէս վերջացաւ այս տխուր հանդէսը. ամենուն բերնէն կը լսուէր. «Ափսո՜ս իւր երիտասարդ հասակին», այլք կը գոչէին. «Վա՜յ անդարձ մահուան՝ որ զրկեց ազգը քաջարթուն հովուէ մը»:

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ազգային Տնտեսական Խորհրդոյ

Ազգային Վարչութեան Տնտեսական խորհուրդը ներկայ ծանուցմամբ կը հրաւիրէ բոլոր ազգային պաշտօնական մարմիններն և մասնաւոր անհատները, բնաւ դրամ չվճարել այն գանձանակաց, որք տակաւին նոր արտօնատոմս չեն կրեր, և կ՚արտօնէ զիրենք՝ գրուելով այսպիսիներն յուղարկել ի Պատրիարքարան:

ՄԱՍԻՍ

ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
1884 Նոյեմբեր 10

Պարունակութիւն

Ընկերային խնդիրներ. — Հանրային բարոյական. —Բ. Փէլեան:

Բանաստեղծական.— Ի մահ Տ. Տ. Ներսէսի, սիրեցեալ Պատրիարքին Հայոց. —Ե. Զ. Ճ. Պատուեան.— Չինացիք նկարագրեալ յինքեանց (ՉԷՆԿ-ԲԻ-ԹՈՆԿ). Թարգմանութիւն —Կ. Ս. Իւթիւճեան:

Վէպ. —Թուլերան կինը (ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՐԿ) Թարգմանութիւն:

Քաղուած շաբաթական լուրք. — Արտաքին, Ներքին, Ազգային:

Սէնթէ և Մուզէ.— (Կզավիէ տը Մոնթէբէն) Թարգմանութիւն Մ. Զօպանեան:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ դատական բարձրագոյն ատենի առաջին քարտուղար Արիֆ պէյի: ——

Եվգաֆի նախարար Բեամիլ փաշա երէկ Կայսերական պալատը գնաց՝ իրեն շնորհուած առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշանի համար շնորհակալութիւն յայտնել առ Վեհ. Սուլթանն: ——

Կրթական Նորակազմ Ցանձնախմբն ընդհանուր կրթութեան վերաբերեալ կանոնագիր մը պատրաստելու ձեռնարկած է:

Անգլիոյ դեսպանատան առաջին թարգման Սըր Ալֆրեդ Սանտիսըն և ուրիշ մի քանի թարգմանք երէկ Բ. Դուռն երթալով, Արտաքին գործոց նախարարի խորհրդական Տատեան Ցարութիւն էֆէնտիի հետ տեսակցութիւն մ՚ունեցան: ——

Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտոֆ յառաջիկայ շաբթու պիտի մեկնի մայրաքաղաքէս ի Պետրբուրկ, և դեսպանատան գործերը խորհրդական Պ. Օնու պիտի վարէ առժամապէս:

Ռէժիի վարչութեան գերմանացի անդամ Կէօչեր էֆէնտի Անգլիա ուղեւորեցաւ երէկ:

Կը յիշուի թէ կայսերական կառավարութիւնը մտադիր է օսմանեան շոգենաւական ընկերութիւն մը կազմել այդ օրինակ օտար ընկերութեանց նման: Այս նպատակաւ պատրաստեալ ծրագիրն Մեծ Եպարքոսին հաւանութիւնն ստացած ըլլալով արդէն, այժմ կ՚աշխատուի նիւթական աղբիւրներն հայթայթելու միջոցները խորհիլ:

Կայսերական պալատան մէջ Միխայիլ Միխայլովիչ Մեծ Դուքսին եղած ընդունելութեանց վրայ հետեւեալ տեղեկութիւնք եւս կը պատմուին.

Երբ Վեհ. Սուլթանը փոխադարձ այցելութեան գնաց Դուքսին, Եըլտըզի պարտիզին քէօշկին մէջ, գլանիկ մ՚անոր հրամցուց ականազարդ ծխադրին տուփէ մը, և տուփն ալ ընծայեց:

Ն. Կ. Վեհափառութիւնն այս Իւր բարձրաստիճան հիւրը տարաւ ուրիշ դահլիճ մը, ուր սքանչելի զէնքեր կը գտնուէին, և Սուլթան Մահմուտէն մնացած ուրիշ գեղեցիկ հրացան մը առնելով Մեծ Դուքսին ընծայեց: Ն. Կ. Վեհափառութիւնը նմանապէս Օսմանեան գործարանէ ելած երկու պատուական գորգ ընծայեց Մեծ Դուքսին:

Վերջերս եղած Կայսերական հրամանի մը համեմատ, ամեն պաշտօնատար որ հինգ տարի աշխատած է Բ. Դրան դիւանաց մէջ, կրնայ գայմագամութեան պաշտօնին ընտրելի նկատուիլ: Ցայտնի է թէ այս պաշտօնին կոչուելու համար յատուկ յանձնաժողովոյ մ՚առջեւ կը քննուին: [illegible] քննութիւն անցնողը նախ երրորդ աստիճանի գայմագամ կ՚ընտրուի, և երկամեայ [illegible] պաշտօնավարութենէ յետոյ միայն կրնայ երկրորդ կարգի գայմագամ անուանիլ: Իսկ հինգ տարի պաշտօն վարելէ յետոյ կրնայ նահանգի մը Միւթէսարրըֆ լինել: ——

Օսման պէյի տպարանէն մօտերս թուրքերէն և ֆրանսերէն լեզուաւ բառագիրք մը պիտի հրատարակուի, որոյ մի փառակազմ օրինակը Վեհ. Սուլթանին պիտի մատուցուի:

Ալեպոյի նորընտիր կուսակալ Վաէմ Ճէմիլ պէյ, Մուսուլէն ճամբայ ելեր է իւր պաշտօնատեղին երթալու համար:

Խրիստոպուլոս Քոնստանդինոս անուն Ցոյն գրավաճառ մը նամակ մ՚ուղղելով առ Էքսփրէս կը գանգատի Ղալաթիոյ մաքսատան գրաքննիչ պաշտօնեայ Մարքօ էֆէնտի Լամպիքի դէմ, որ իւր Ֆրանսայէն բերել տուած դասական գրքերը քննելու պատրուակաւ երեք ամիս վար դնել յետոյ, անոնց մէկ մասը գրաւեր է: «Այն գրեանց մէջ, կ՚ըսէ նամակագիրը, կը գտնուէին «Լաֆոնթէնի առակներն» և 20 օրինակ «Հայաստան և Հայք» անուն ֆրանսերէն գրքէն որ թարգմանուած և իբր թերթօն հրատարակուած է մայրաքաղաքիս Հայ լրագրաց մէջ:»

Էքսփրէս խմբագրական յօդուած մը գրելով այս նամակին առթիւ, խըստիւ կը քննադատէ մաքսատան պաշտօնէին այս ընթացքն. Լաֆոնթէնի առակները, կ՚ըսէ, որք երկու հարիւր տարիէ ի վեր կը կարդացուին, ամեն ուրեք տարածուած են և անբարոյական կէտ մը չեն պարունակեր. այդ առակներ առածի կարգ անցած են այժմ և Լաֆոնթէնը կարդացող ու չը կարդացող տղայք աւանդութեամբ կ՚ուսանին անոր պարունակութիւնն: Հետեւաբար երբ Թուրքիոյ նման կառավարութիւն մը, որ այնքան յառաջացած է քաղաքակրթութեան բարձր ճանբուն մէջ, Լաֆոնթէնի առակաց գրաքննութեամբ կզբաղի, ժամանակակից դիտող մը բնականաբար աչքը կը բանայ և կը հարցնէ թէ ինչո՞ւ համար:

Ապա, կայսերական կառավարութեան ուշադրութիւնն հրաւիրելով մաքսատան գրաքննիչին այս ընթացից վրայ, կ՚ըսէ թէ այս տեսակ պաշտօնեայ մը բոլորովին անձեռնհաս թարգման մ՚է իւր ներկայացուցած կառավարութեան ազատամիտ և լուսաւոր գաղափարաց:

Պուքրէշէն Նոյ. 20 թուով կը հեռագրեն առ Մոնիթէօր.

«Բժշկական խորհրդոյ որոշմամբ Արեւելեան ճեպընթաց կառախումբը Վերշիորովայի կայարանէն անդին չպիտի անցնի ցնոր տնօրինութիւն: Կը խորհուի ուղեւորները Ռումանիոյ մէջ տեղական կառախմբերով փոխադրել: Այս մասին Փարիզի մէջ տրուելիք որոշման կըսպասուի:

Առաջին կառախումբն, որ Ռումանեան սահմանագլուխը կանգ պիտի առնու, այն կառախումբն է որ Պուքրէշ պիտի հասնէր Նոյ. 26ին:

Մաքրողական գործողութիւնք կը կատարուին առայժմ Վերշիորովայի և Թրիճավերի մէջ»:

Կ. Պոլսէն կը հեռագրեն առ Թանպլաթ թէ Արեւելեան-Ռումէլիի կառավարութիւնն որոշեր է բանակցիլ Պ. Հիրշի հետ՝ Եամպոլէն ի Պուրկազ երկաթուղւոյ գծի մը շինութեան համար:

Փարի Պուրս ելմտական թերթին մէջ կը կարդանք.

«Եւրոպիոյ դրամատեղը խմբերը մեծ գոհունակութեամբ լսեցին այն լուր թէ Օսմանեան Պանքան երկաթուղեաց միացման բազմաթիւ և փափուկ խնդիրն կ՚ուսումնասիրէ այս պահուս: Օսմանեան Պանքային ընթացքը բնականաբար պէտք է պատշաճի Թուրքիոյ այժմեան կացութեան: Ցորչափ Օսմանեան կայսրութիւնը փոխառութեամբ կ՚ապրէր, մէն մի կարօտ շահաւէտ գործողութեան մ՚առիթ կուտար, և յիշեալ հաստատութիւնն իւր բոլոր ուժն իւր ներքին գործոց կանոնադրութեան վրայ ամփոփելու հարկադրեալ լինելով, ժամանակ չէր գտներ կայսերական Գանձուն հետ իւր ունեցած յարաբերութիւններէն դուրս գործերով զբաղիլ: Այն թուականէն ի վեր, յորում լուրջ վարչութիւն մը հաստատուեցաւ, որ հանրային պարտքը նոյն իսկ երկրին եկամուտներով կը հաւասարակշռէ, Օսմանեան Պանքան վերադարձած է զիւր ազատութիւն և իբր առաջին հետեւանք զբաղեցաւ Ռէժիի գործով: Մեծապէս օգտակար կը լինի որ այժմ եւս երկաթուղեաց խնդրոյն զբաղի. որովհետեւ այժմ խնդիր է գիծը գծել և այն տեսակ երկաթուղի մը հաստատել որ երկրին հասութից բարգաւաճման նպաստէ: Երբ հաղորդակցութիւնք հաստատուին, օտար դրամագլուխք պիտի գործածուին այն տեսակ արհեստական ձեռնարկներով որք ցարդ անկարելի դատուած էին: Թուրքիա դուրսէն բերել կուտայ վաճառքներ, որք իւր երկրին մէջ կրնային կէս գնով ձեռք բերուիլ: Այս կերպիւ գործոց մեծ շարժում մը յառաջ պիտի գայ, որ ընդարձակ և բարեբեր ասպարէզ մը պիտի բանայ այն օրինաւոր գործողութեանց, յորս հզօր դեր մը պիտի կատարէ Օսմանեան Պանքան»:

Ատաբազարէն երէկ Թարիքի խմբագրութեան ուղղեալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Կեսարիոյ թղթատարը կողոպտող աւազակաց պետերէն Հաճի Ահմէտ և Հարուք անուն երկու եղբարք ձերբակալուեր են, առաջինն ողջ, իսկ երկրորդը վիրաւորեալ:

Արեւելեան Ռումէլիի գաւառական ընդհանուր ժողովոյ ընտրութեան առթիւ դրուած քուէթերթի մը մէջ փոխանակ ընտրելի մը նշանակելու՝ սա պարբերութիւնը գրուած էր, «Քանի որ իրաւունք և արդարութիւն չկայ, ուր որ քաշեն՝ երթալու ես»:

Վիէննա Պոլիթիքէ թերթը զայս յիշելէ յետոյ կը յաւելու. «այդ համառօտ խօսքը բաւական է այս տարուան ընդհանուր ժողովոյ վիճակը բացատրելու»: ——

Ուրբաթ գիշեր Գում-գաբու Եօրկի անուն յոյն մը անծանօթ անձէ մը ձեռամբ ծանրապէս վիրաւորեցաւ:

Երէկ երկու հարիւր չափ զօրք զրկուեցան իրենց հայրենիքն:

Բազմաթիւ իսլամ գաղթականք եկած ըլլալով մայրաքաղաքս, Պալքէսիրի շրջակայները պիտի զրկուին անդ զետեղուելու և բնակութիւն հաստատելու համար:

Գողերն այս օրերս գրեթէ ամեն կողմ իրենց վրայ խօսել կուտան, կըսեն Թուրք լրագիրք, մանաւանդ Սուլթան Մէհէմմէտի կողմերը Չարշամպա թաղին մէջ ամեն գիշեր քանի մը տուներ կայցելեն, առանց սակայն բան մը կարենալ գողնալու, ըստ որում՝ գողերու երկիւղէն գիշերները քնացող չկայ:

Առողջապահական խորհուրդն այսօր ի նիստ կը գումարի, գլխաւորապէս որոշելու համար թէ վարակեալ կամ կասկածելի երկիրներէ եկող շոգենաւուց համար հաստատեալ քարանթինան քանի՝ աւուր հարկ է կամ կարելի կը լինի բարձրացնել:

Պէտիրխան փաշազադէ Նէճիպ փաշա, որ անցեալներն Իւսքիւպի կառավարիչ ընտրուած էր իւր պաշտօնատեղին երթալու համար, մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս:

Մայրաքաղաքիս օսմանեան փաստաբանաց ընկերութեան անդամք աղերսագիր կը մատուցանեն առ դատական Նախարարն, վսեմ. Հասան Ֆէհմի փաշա, խնդրելով որ դատական պաշտօնատան մէջ իրենց գումարման յարմար սրահ մը յատկացուի :

Հագիգաթի մէկ թղթակիցն, որ Փոքր-Ասիոյ կողմերը կ'ուղեւորի, հետեւեալ տեղեկութիւնները կուտայ խճուղեաց վրայ : Դարահիսարը Շարգիի մէջ 63 հազարամեթր երկայնութեամբ խճուղի մը շինուած է, 35,000 մեթր երկայնութեամբ ժայռերու մէջ որք վառօդով օդն հանուած են : Հրաշալի աշխատութիւններ տարուած են այս շինութեանց համար : Քարընճայի ուղին 1700 մեթր երկայնութիւն ունի, իսկ Թամզարայի ուղին 1300 մեթր : Այս երկրորդ մասին քարաժայռից մէջէն 33 մեթր երկայնութեամբ Ներքնուղի մը կը պատրաստուի : Կամուրջներն այնքան ամրաշէն չեն, որքան Սեբաստիոյ գաւառին մէջ, և նորոգութեան կը կարօտին :

Սելանիկի վաճառականներէն Պետրոս Նաքիլեան էֆէնտի հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն արտօնութիւն խնդրած է 41 տարուան համար Թրամուայ շինել յիշեալ քաղաքին մէջ : Այս երկաթուղւոյ գծին շինութեան համար առաջարկեալ պայմանաց քննութիւնն յանձնուած է Սելանիկի վարչական խորհրդին, որ տեղւոյն երկրաչափաց կարծիքն ստանալէ յետոյ, տեղեկագիր մը պիտի մատուցանէ յիշեալ Նախարարութեան, այդ մենաշնորհին օգուտներուն կամ անպատեհութեանց վրայ :

Սքօտրայէն մեր առած մասնաւոր տեղեկութեանց նայելով, կը գրէ Օգամիզուլ, ալպանիական ցեղերու կարծեցեալ ապստամբութեան զրոյցները չափազանցեալ են : Գաւառին ամեն կողմն անդորրութիւն կը տիրէ՝ շնորհիւ կուսակալ Եուսուֆ Զիա փաշայի իմաստուն վարչութեան և Թերեւս Մուսթաֆա Ասիմ փաշայի ներկայութեան՝ որ ութ վաշտ կանոնաւոր զօրօք Պէրանայի լերանց մէջ կը գտնուի : Այս զօրավար տակաւին չէ աւարտած սահմանագլխոց գծման գործն, բայց ասոր պատճառը սոսկ տեղագրական դժուարութիւններ են, որք յանձնաժողովոյն առջև կ'ելնեն :

Օսմանեան զօրքերն Սքօտրայի մօտ, ի Մօրիչեանի, կարեւոր ձերբակալում մ'ըրին : Բրէնք Ճիւրի, հռչակաւոր խռովարարն, որ անցեալ տարի Քորֆուէն եւրոպական տէրութեանց զարմանալի աղերսագիր մը ղրկեց, որով Ալպանիոյ Ցոնմատանի հետ միացումը կը խնդրէր, ձերբակալեցաւ այն պահուն՝ երբ կը ջանար գաւառին կեդրոնավայրը մտնել ծպտեալ : Վրան գտնուած թուղթերուն շնորհիւ, զորս ջնջելու ժամանակ չէր գտած, իւր մեղսակիցներէն շատեր ալ բռնուեցան, որք այժմ ապահով տեղեր փակուած, պետական մարդոց դէմ կատարելու անպատեհութեանց վրայ կը խորհին :

Մարդահամարի տետրակաց մէջ մինչեւ այսօր ի Կ. Պոլիս արձանագրեալ բնակչաց թիւն է 659,000 : Հաւանական կը կարծուի որ այս թուոյն կրկնապատիկը պիտի արձանագրուի՝ երբոր աւարտի մարդահամարը :

Եէմէնի ապստամբական շարժումն, ընդ առաջնորդութեամբ Շէյխ Շէրէֆէտտինի, ծանօթ է արդէն : Ըստ վերջին տեղեկութեանց որք հասած են Ներքին գործոց Նախարարութեան, կայսերական զօրքերը բուռն ճակատամարտ մը մղելով ընդդէմ ապստամբաց, ընկճեր են զանոնք : Հաշէդ, Ճէպէլ Ազատ, Եէզիտ և Արճէդ կոչուած տեղերը գրաւուեր են զօրաց կողմէ և ապստամբապետ Շէրէֆէտտին ալ Սուտան փախեր է :

Սերպիոյ և Րումանիոյ այլեւայլ գաւառաց մէջ որթաճճիին բազում փառ տալուն պատճառաւ, Նախարարական հրամանաւ բացարձակապէս արգիլուեցաւ այդ երկիրներէն որթատունկ բերել ի Թուրքիա :

Անցեալ շաբթու Նաննայի մօտերը քսանեւհինգ հոգիէ բաղկացեալ աւազակախումբ մը կարաւանի մը վրայ յարձակելով, կողոպտեր են զայն, վաճառական մը սպաններ և ուրիշ մ'ալ վիրաւորեր են : Մի քանի օր յետոյ, նոյն աւազակախումբը ձիապան մ'սպաննելով, 200 ոսկին առեր են : Ուրիշ աւազակախումբ մ'ալ, որ Մոնօսէնարի գիւղին մօտ բժիշկ մը և հարուստ Թուրք վաճառական մը գերի տարած էին, ազատ թողեր են զանոնք, 800 ոսկի փրկանք ստանալով :

Հիլալ լրագիրը կը գրէ թէ Փիլիպէէն երկու ժամ հեռաւորութեամբ Տէյիրմէն-Տէրէի Մոհամետականք, որք ցարդ չհետեւելով իրենց ազգակցաց օրինակին, չէին գաղթած, պիտի հարկադրին հուսկ ուրեմն գաղթել, Պուլղարներէն իրենց կրած հալածանաց պատճառաւ : Օրինակի համար, երկու շաբաթ առաջ Թրքաց Թաղն հրդեհ պատահեցաւ գիշեր ժամանակ. և մինչ սոքա կ'աշխատէին մարել, Թաղին միւս ծայրն սկսաւ բռնկիլ :

Փիլիպէի փոխ-քաղաքապետը, զայս իմանալով, երկրորդ օրն անդ գնաց և քննութիւն բացաւ, բայց ոչինչ արդիւնք ձեռք բերաւ : Տէյիրմէն-Տէրէի գիւղացիք ստիպուեր են այժմ թողուլ իրենց տուն տեղն և դաշտերը ցրուիլ :

Քէօթահեայէն Նոյեմբեր 4 թուով հետեւեալը կը հաղորդեն մեզ.

«3 օր առաջ գիշերուան ժամը 4ին միջոցները մաքսախոյզներու և Րէժիի գէտերու միջեւ քաղքիս փողոցներէն միոյն մէջ սաստիկ կռիւ մը տեղի ունենալով՝ գէտերէն մին սպաննուեցաւ, և մաքսախոյզներն իրենց բոլոր պարագաներովը խոյս տուին : Կ'ըսուի թէ բաւական մեծ քանակութեամբ ծխախոտ յաջողեր են փախցնել : Ահաւասիկ այնօրինակ դէպքեր, որ յաճախ տեղի կ'ունենան, կարող են հաստատել թէ ո՞ր աստիճան դժուարութեանց ենթակայ են հոս Րէժիի գործադրութիւնները» :

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՇԱՎԼԷՆԻ

Պ. Շավլէն, որ Վեհ. Սուլթանին պալատան մատակարարն է, պատիւ ունի ծանուցանել իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ իւր Նոր վաճառատանց բացումը որոշուած է

12|24 ՆՈՅԵՄԲԵՐ
ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԵՐԵԿՈՅ

ՇԱՎԼԷՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ կը հրաւիրէ իւր յարգոյ յաճախորդները գալ այցելել արուեստական գործոց և փարիզեան վերջին արտադրութեանց իւր ճոխազարդ ցուցահանդէսը :

Վաճառատունը փոխադրուած է
ի Բերա, Սէրքլ տ'Օրիան
Աբրահամ փաշայի Նորակառույց ապարանքին ստորնայարկն :

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԳԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 10 Նոյեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (պանքայի)	110
3 » » » (վճռ.կնկն)	109 5/8
» Բարիզ » (պանքայի)	22 97 1/2
» » » (վճռ.կնկն)	23 2 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	գ.հկն.	8 33 1/2
Պորսային գոցուելէն վերջը	»	8 33 1/2
Բերայի մէջ	»	—
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	8 34
Բարձրագոյն գին	»	8 34
Նուաստագոյն	»	8 34
Կէս օրին	»	8 33
Իւնիֆիէ Եգիպտական (գ. կ.)		69 17 1/2
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ		79 7 1/2
Բերայի մէջ		70
Այս առտու բացուեցաւ Գ. կ.		69 35
Կէս օրին		69 37 1/2
Հէվալէսիզ		17 1/2
Րէբօր գօնսօլիտէի		—
» իւնիֆիէի		—
Փոխառութիւն 1863	Ֆր.	75
» 1865	»	56
» 1869	»	49 75
» 1873	»	44
Պօն տիւ Թրէզօր	Անգլ. Լր.	21 50
Րուժէլիի երկաթուղի	Ֆր.	44 375
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի	»	73

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Օսմանեան Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	3 30
Քրէտի Ժէնէրալ (գ. կ.)	Օսմ. Լր.	7 10
Պանք տը Գոնս	»	5 35
Սօս. Շամժ է վալէօր	Օսմ. Լր.	3 24
Թրամուէյ	»	» 285

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	88
Անգլիական ոսկի	»	110 22
Բօլ Իմբէրիալ	»	90 8
Քրիմից	»	51 25
Բուալի թղթադրամ	»	8 88
» արծաթ	»	89 30
Ֆիօրին	»	9
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	107 39
Վեցնոց	»	102 30
Հինգնոց	»	102 30
Մէթալիք	»	98 20
Պղինձ	»	780
Թղթադրամ	»	3000

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Մինչեւ լրագրոյս մամուլը դրուած պահուն ոչ Հավասի և ոչ Ռիւթէրի քաղաքական և դրամական հեռագիրք չեն հաղորդուած :

Լոնտոն, 20 Նոյեմբեր ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ գոցուեցաւ	100 13/16
Օսմ. բացուեցաւ	8 1/8
» » գոցուեցաւ	8 1/8
Օսմ. փոխառութիւն 1865	19 5/8
» » 1869	10
» » 1871	67 1/2
» » 1872	20 1/2
» » 1873	8 3/4
Փոխառութիւն 1877	79 3/4
Պանք Օթօման	13 3/8
Ռուսական փոխառ. 73 (գ. կ.)	95
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	63 1/2
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	84 1/2
Տայրա Սանիէ	60 3/4
Տօմէնիալ (փոխառ. Րօչիլտ)	89
Հունգարական պարտաթուղթ 1877	102 3/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	—

Վիեննա, 20 Նոյեմբեր ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	123 20
Օսմանեան երկաթուղի	21 20

Բարիզ, 20 Նոյեմ. ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0	բաց	108 25
» » 3 0/0	բաց	78 75
Օսմանեան քօնսօլիտէ բացուեցաւ		8 22 1/2
» » գոցու. (գ. կ.)		8 25
» » 1865		58
» » 1869		49
» » 1873		44
Օսմանեան երկաթուղի		45 25
» Րէժիի բաժնեթուղթք		518 75
Պանք Օթօման		591 25
Քրէտի Լիօնէ		522 50
» Ֆօնսիէ		1307 50
Բաժնետոմս Լիոնի (դուբ. կար.)		1222 50
Սուէզի ջրանցք		1903 75
Ռուսական 5 0/0 1877ի		99 1/2
Իտալական Ռանթ		97 25
Եգիպտական միացեալ գոց		319 37 1/2
Սպանիական (արտաքին)		59 1/8
Բրիօրիթէ Թիւրք		381 25
5 0/0 Հելլենական		—
Չէք Լոնտրայի վրայ		25 31

ԲԱՐԻԶ ՔԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Նոյեմբեր 20 ժ. 10, վ. 30

Ֆրանս. Ռանթ, 4 1/2 0/0	108 32 1/2
Օսմանեան »	8 25
Եգիպտական միացեալ	318 75

ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂՔ Ի ՓԱՐԻԶ

Փարիզէն մեզ կը գրեն Նոյեմբեր 16 թուականաւ :

Անուրանալի է թէ մեր բժշկական ուսանողք քանի որ թուով կը բազմանան յ'Եւրոպայ, այնքան աւելի կ'ապացուցուի յայտնապէս թէ ո՛րքան տրամադրութիւն ունին մեր երիտասարդք բժշկական ուսման և հետեւաբար ամեն լուրջ ուսողութեանց :

Մէկ քանի ամիսներ առաջ հայազգի բժշկաց թուոյն մէջ մտաւ Տօքթօր Խնդիրեանն, որուն նման բժիշկ մը հաղուադէպ կերպով յառաջ կը բերէ Փարիզու բարձրագոյն դպրոցն : Տօքթօր Խնդիրեան Փարիզու մէջ փայլուն ապագայ մը ղհած է իւր Կ. Պոլսոյ մէջ ապրելու երազին և լաւագոյն համարած է իւր հայրենակցաց քով վերադառնալ. անհերքելի է որ նա պիտի գտնէ Կ. Պոլսոյ մէջ այն մեծ համակրութիւնն և վստահութիւնը զորս կը վայելեն մեր երեւելի բժիշկներն, որք պատիւ են իրենց ազգին և հայրենեաց :

Ուրախութեամբ կ'աւետեմ ձեզ որ այս վերջերս երկու հայ ուսանողք եւս բժշկական վկայագիր են ստացած ի Փարիզ, որոց մին է՝ Տօքթօր Մաքսուտ Շէլլէթճեան, որ մէկ քանի տարիներու աշխատութենէ յետոյ աւարտած է իւր ուսումը և իւր վերջնական քննութիւններն յաջողակ կերպիւ անցուցած է, և միւսն՝ Տօքթօր Վահրամ Թորգոմեան, Նախկին պաշտօնեայ Փարիզու հիւանդանոցին, որ նոյնպէս բարձրագոյն վկայականով տօքթօրութեան տիտղոսին է արժանացած :

Այս երկու երիտասարդ բժիշկները մօտերս կ'ուղեւորին ի Կ. Պոլիս, իրենց հետ տանելով Ֆրանսացւոց ազգայնոց սրտագին բարեմաղթութիւններն :

Յաջորդ տարին եւս մեր ազգային բժշկական ասպարէզին համար բեղմնաւոր լինիլ կը խոստանայ : — Քաղաքիս հայ գաղթականութեան հոգեւոր հովիւ Գեր. Տէր Սահակ քահանային որդին Պ. Երուանդ Արշակունի Մարսիլիոյ բարձրագոյն ճեմարանին մէջ մէկ քանի տարուան լուրջ աշխատութենէ յետոյ իւր մրցանակներն ստացած և ուղեւորած է ի Փարիզ ուր քանի մ'օր առաջ փօքթօրայի վերաբերեալ մէկ քանի քննութեանց առաջինն անցուց մեծ յաջողութեամբ : Այս ուշիմ երիտասարդը մեծ տրամադրութիւն և սէր կը թուի ունենալ իւր ուսած արուեստին : — Արդէն համալսարանի տնօրէնութիւնը տեղեկագիր ուղարկած է Գեր. Տէր Սահակ հօր իւր որդւոյն տարած յաղթանակը ծանուցանելու համար :

Նշանակութեան արժանի մանրամասնութիւն մ'է հետեւեալը : Բժշկական ժիւրիի նախագահն հարցաքննութեանց աւարտման միջոցին յանդիմանական ձեւով դիտել տուած է Փարիզցի ուսանողաց թէ Մարսիլիացի երիտասարդ մը իրենցմէ աւելի բարձր դիրքի մը մէջ կը ներկայանայ և առաջնութեան պատիւը կը վայելէ . այս դիտողութիւնն ընդմիջեր է Պ. Երուանդ Արշակունի յայտնելու համար թէ ինքը Մարսիլիացի չէ ինչպէս որ կը կարծեն, այլ Հայազգի է : — Յաջողութիւն կը մաղթենք ուրեմն այս ապագայ տօքթօրին, որուն տաղանդն և ներշնչած համակրութիւնն աւելի եւս մեծ կը թուին իւր տարիքին հետ բաղդատմամբ :

Գ.

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԴԻՏՈՒԹԻՒՆՔ

Ստախօսութիւնը տղայոց քով. — Տիֆթէրի կամ կեղծ-մաշկ ըսուած հիւանդութիւնը. — Ժօրժ Սան և Թոքախտի փոխանցիկ լինելը. — Չարիք զոր ըրած են մարդիկ բժշկաց :

Պ. Մոնեան յիմարագէտը իւր հանրախօսութեանց միոյն մէջ ցուցուց երկու հիւանդ՝ որոց օրինակը, դատաստանական տեսակէտով յոյժ կարեւոր լինելով, կը ցուցնէ թէ ոմանց քով ստախօսութիւնը ո՛րչափ ղերաւ սխալ հասկացողութեանց տեղի կուտայ : Ութ տարեկան աղջիկ մը, որ լաւ կազմ ունի, հիւանդութեան մը ենթակայ կ'ըլլայ : Մայրը կասկածելով թէ խորժդութիւն մը գործուած է իւր զաւկին վրայ, հարցուց սմա թէ ի՞նչպէս գոյացած էր այդ ախտը : Աղջիկն ամբաստանեց գործաւոր մը՝ որ իւր գնացած դպրատունը կը գտնուէր : Բժիշկ մը ի խորհուրդ հրաւիրուելով, հարեւանցի քննութեամբ մը եզրակացուց թէ տղայն բռնաբարեալ էր : Հարցաքննելով վերստին, փոքրիկ աղջիկը պատմեց թէ գործաւոր մը զինք իւր ուրիշ ընկերուհիներով տեղ մը հրաւիրած էր որոշեալ ժամ մը, և նկարագրեց թէ ի՞նչ ըրած էր սոյն գործաւորը : Պատմեց նաև թէ նոյն բանն ըրած էր վարժատան տիրուհւոյն վրայ :

Եւ սակայն խիստ և մանրամասն քննութիւն մի երեւան հանեց սոյն պատմութեան բոլորովին սուտ լինելը . և աղջիկը, երբ հարցուի թէ ինչո՞ւ այդպէս խօսած էր, իւր չարաչարութեան համար կը ծիծաղի : Յիշատակութեան արժանի է որ սոյն աղջկան մայրը խօնէէ ըսուած ջղային հիւանդութեամբ վարակած է և հայրը գինով մ'է :

Ուրիշ հիւանդ մը, 23 տարեկան, որուն նախնական վիճակը յոյժ անհոգատար էր, 15 տարեկան եղած ատենը ականջի հոսում մը, յետոյ խիֆօ հիւանդութիւնները կ'ունենայ և 16էն սկսեալ դասարկածեան, թափառաշրջիկ կը լինի և շատ մը գողութիւններէ ետք յիմարանոց կը դրուի : Շատ մը բժիշկներ քննելով զնա, տեղեկութիւն առեր են հիւանդէն թէ ականջին մէջ բզզումներ, տարօրինակ ձայներ եւ կը լսուին : Բժիշկները կարծեր են թէ յիրաւի ականջի հիւանդութիւն մ'ունի և այդ հիւանդութեան պատճառաւ ցնորքներ կ'ունենայ : Այն աստիճան զարմանալի կարծուեր է այդ դէպք որ շատ մը գիտական ընկերութեանց ներկայացուեր է : Ականջին հոսումը՝ որ ի վաղուց կար, լանալով, երբ վերստին հարցուեր է թէ բան մը կը լսէ՞ առաջուան պէս, պատասխաներ է թէ ինք կատակի համար ստած էր այդպէս և թէ երբեք ձայն մը չէ լսած :

Այդպիսի պարագայից մէջ բժիշկը ու ծնողք են որ ճամբայ կը բանան անոնց ստելու, կամ ուրիշ խօսքով, [illegible] կուտան անոնց որպէս զի հիւսեն անոր վրայ ըստ քմաց : Վասն որոյ խիստ վարպետութեամբ հարցաքննելու է այդպիսի անձերը՝ որոնք բոլորովին անմեղ մարդիկը երբեմն ծանր ոճրագործ ամբաստանել կը ժպրհին :

* *
*

Տիֆթէրէ կոչուած կոկորդի հիւանդութիւնը կարի յոյժ տարածուած է ի Փարիզ, այնպէս որ առողջապահիկ Յանձնախումբ մը կազմուած է հոն սոյն համաճարակ ախտին պատճառները հետազօտելու համար :

Կ. Պոլսոյ մէջ ալ բաւական շատ կ'երեւի այդ ախտը, ինչպէս պաշտօնակից մը կը գրէր անցեալ օր Բերայի թերթի մը մէջ : Վանէն գրուած նամակ մը Արեւելքի, հաւանականօրէն սոյն ախտին վրայ ցաւալի լուրեր կուտայ նշանակելով սոյն զոհերը՝ զորս օր աւուր կը բազմացնէ ամենայն սրադութեամբ :

Պելճիքայի և Գերմանիոյ մէջ ալ շատցած է այդ հիւանդութիւնը . ուստի կ'արժէ որ հոս ժողովրդեան ուշադրութիւնը դարձնենք այն կարեւոր նախազգուշական միջոցներու վրայ՝ զորս վերոյիշեալ յանձնախումբի տեղեկաբեր Պ. Օլիվիէ կ'ամփոփէ հետեւեալ կերպով .

1. Հագալով կամ փսխելով դուրս հանուած նիւթերուն վրայ պիտի դրուի հետեւեալ հեղուկը .

Քլօրիւր տը զինք, 50 կրամ
Պարզ ջուր, 1000 կրամ :

2. Ճերմակեղէնները, զգեստները սոյն հեղուկով պիտի լուացուին և յետոյ եռացող ջրի մէջ պիտի թաթխուին :

3. Հիւանդին գործած դգալները, թասերը, գաւաթներն եւ անմիջապէս յետոյ եռացող ջրի մէջ պիտի դրուին :

4. Սենեակը պէտք է ծխուի հետեւեալ եղանակաւ .

Ամեն բաց տեղեր գոցուելէ ետքը, աւազէ կրակարանի մը մէջտեղը հողէ աման մը և անոր մէջ վառած կրակ դնելու է : Անոր վրայ ծծումբ դնելու է չափաւոր քանակութեամբ և սենեակը 24 ժամ գոց պահելու է : Այս միջոցին հիւանդին պառկած անկողինն ու սասնը բաց պիտի մնան սենեկին մէջ : Ահաւասիկ կոկորդի այդ համաճարակ հիւանդութեան համար (որուն կեղծ-մաշկ կ'ըսուի սովորաբար) պէտք եղած հիմնական զգուշութիւնք : Մնացածը քաղաքապետական բժիշկներուն գործն է :

* *
*

Թոքախտի փոխանցիկ լինելը արդէն ի բազմաց հետէ ընդունուած կարծիք մը կ'երեւի : Ասոր մի ապացոյցն է ժորժ Սանի նշանաւոր երաժշտապետ Շօբէնի հետ 1838ին ըրած ճանապարհորդութեան վրայ գրած թուղթը, զոր Գրական տեղեկագրոյ մէջ կը գտնենք : Որոշուած էր որ Շօբէն, որ թոքախտ ունէր, Մաժօրգա պիտի երթար ձմեռը հոն անցնելու համար :

Երկու սիրահարք, ամիսը 100 Փրանք տալով, Կոմէյ անուն հարուստ գիւղացւոյ մը քէօշքը բռնած էին, բայց սա լսելով որ Շօբէն թոքախտաւոր էր, նամակ մը գրեց անոր որով ախտին փոխանցիկ լինելը պատճառելով դուրս ելնել կը խնդրէր իւր կալուածէն : Յետոյ, ի յրումն զգուշութեան, այդ քէօշքը ծախել կուտար, Շօբէնի պառկած անկողինը կը դնէր և զայն հրոյ ճարակ կուտար, նկատելով որ ոստիկանութիւնը այդպէս կը հրամայէր : (Թղթակցութիւն Ժօրժ Սանի, հատ. բ. էջ 132 :)

*
* *

Պ. Ուէլթուսքի հետեւեալ պատմական իրողութիւնները կը պատմէ իւր մի նոր երկին մէջ .

Մեծն Աղեքսանդր ի խաչ հանել տուաւ Կլաուս բժիշկը՝ որ չէր կրցած աղեկցնել իւր Եփեսացւոյ անուն բարեկամը : Մանաւ կենդանւոյն մորթազերծ եղաւ Պարսից արքային տղան բուժել չկրնալուն համար : Հարունէլ-Րէշիտ հրամայեց մեռցնել Գաբրիէլ Պախտիշուն՝ որ իւր վիճակին վտանգաւոր լինելը ազդարարած էր : Գաբրիէլ Ջէրաֆ, Պուլղարիոյ մի բաւական չկրնալով բժշկել, մեռելոյն որդւոյն հրամանաւ երկու տախտակի մէջ դրուելով խարտոցուեցաւ : Կոնդրամ [illegible] կինը Աւստրիոյ խոստացաւ սատել իւր ամուսինէն սպաննել և թաղել իւր երկու բժիշկները, ինչպէս որ եղաւ : Աղեքսանդր մեռաւ Գոլլիոդինէր, Պաղամէոս՝ Փիլդուկիօնոց, Հաւասոյի Ամինդաս և Պիւսոս՝ Կէնէտոն : Այդպիսի իրողութիւնք դեռ շատ կան . սակայն փա՛ռք տասնեւիններորդ դարու որ բժիշկները ո՛չ միայն այս օրինակ խժդժութեանց ենթարկ չեն լինիր, այլեւ ամենայարգ համակրութեան կ'արժանանան առ հասարակ :

Ինչ անհուն փոփոխութիւն . . . :

Ռ. ՌՕԲԻՆՍՕՆ

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Զուարճալի դիպուած մը. — Փարիզեան թերթի մը մէջ կը կարդանք հետեւեալ ծիծաղաշարժ դատին նկարագրութիւնը .

«Անցեալ ամսոյ 13ին, Օրիորդ Գամթէրին ծէթէ, մանկամարդ խոհարարուհի Վ. արէն Սէնգ-Իլէր գիւղէն, Փարիզէն շոգեկառք կը նստէր իւր գիւղը վերադառնալու համար : Խցիկ մը կը մտնէ ուր արդէն կը գտնուէին տասնեւհնգամեայ ուսանող մը և Պ. Վիտալ անուն քանդակագործ մը : Ի Սէն-Մանտէ, ուսանողը կ'իջնայ և խոհարարուհին ու արուեստագէտը կ'սկսին խօսակցիլ :

Ի՞նչ կը պատահի նոյն միջոցին :

Քանդակագործը, դատարանին առջեւ, հետեւեալ կերպիւ կը պատմէ իրողութիւնները .

— Օրիորդ Գամթէրին յոյժ զուարթ էր . ամեն բանի վրայ կը խնդար և խօսակցութիւնը շուշագաւ ազատ դարձուածք մ'առնուլ : Ես Շամբիննի կ'երթայի պտըտելու համար . ուստի օրիորդին ըսի . — «Կը ճանչէք Շամբինի . սիրուն տեղ մ'է . . . Շամբինի չէ՞ք երթար : Կ'ուզէ՞ք որ ընկերանամ ձեզ . ձեր տարիքին մէջ, վտանգաւոր է միայնակ երթալ» : — Նա կը ժպտէր . ձեռքը բռնեցի, որ եւ է ընդդիմութիւն չըրաւ : Թեւս մէջքն անցուցի և ուզեցի գրկել զայն : Բիչ մը եւս քաշուեցաւ, բայց բնաւ չբողոքեց : Երբ շոգեկառքը Շամբինի հասաւ, վերստին առաջարկեցի իրեն երթալ պտոյտ մ'ընել դաշտերուն մէջ : Մերժեց : Այն ատեն իջայ, և հանդարտ սրտով հեռանալու վրայ էի, երբ Օրիորդը գլուխը դռնակէն դուրս հանեց և պոռաց կայարանապետին . «Բռնեցէ՛ք զայն, բռնեցէ՛ք, սրիկայ մ'է . բողոք պիտի բառնամ իրեն դէմ դատարանին առջեւ» :

Այլ Օրիորդ Գամթէրին կը բողոքէ այս պատմութեան դէմ :

— Բնաւ այդպէս չեղաւ, կը գոչէ, և աւասիկ ինչպէս դէպքերը տեղի ունեցան :

Փարիզի մէջ շատ պտըտած էի և բոլորովին յոգնած, շոգեկառք նստայ գիւղ դառնալու համար : Երբ ուսանողն, որ մեզ հետ էր, վակոնէն իջաւ, սկսայ մրափել . այն ատեն պարոնն համարձակեցաւ քանի մ'անգամ ձեռքը քթիս տակէն անցնել . — «Ի՞նչ կ'ընէք, ըսի իրեն, զձեզ չեմ ճանչեր» : — Թեւը մէջքս անցուց, նստարանին վրայ պառկեցուց և քանի մ'անգամ համբուրեց զիս . . . Բարեբաղդաբար կառախումբը կանգ առաւ, որով չկրցաւ իւր դիտաւորութիւններն ի գործ դնել . . . Ես բոլորովին յուղուած էի :

Նախագահը. — Անկարելի է որ ամբաստանեալն այդ ամեն բաներն ըրած լինի երկու կայարանաց միջեւ :

Ամբաստանողը. — Բայց, պարո՛ն, ամեն կայարանին կանգ կ'առնուր, և կառախումբը մեկնելուն պէս վերստին կ'սկսէր :

Նախագահը. — Բայց վեց կայարան կայ :

Ամբաստանողը. — Ինք ալ վեց անգամ վերսկսաւ (Ծիծաղք) : Սակայն Շամբինիի կայարանը իջնելու ատեն էր որ բարկացայ և բողոք բարձայ :

Նախագահը. — Արդարեւ, օրիորդ, մեծ համբերութիւն ցոյց տուած էք :

Ամբաստանեալը. — Օրիորդը Շամբինիի իջնելուս համար է որ բողոք բարձաւ : Թերեւս չափէն բարկանար ինծի դէմ, եթէ ինծի դէմ բարկանալու աւելի առիթ տայի իրեն (Ծիծաղք) :

Դատարանը երկարօրէն խորհրդակցելէ յետոյ, անպարտ արձակած է զՊ. Վիտալ :

Վայրկեան մը բանտարկութեան. — Եթէ, Աստուած մի արասցէ, դատարկութիւնն անհետանար այս աշխարհէս, անտարակոյս վերստին պիտի գտնէինք զայն Ամերիկայի երդուեալ դատաւորաց մէջ :

Ոչինչ կը զարմացնէ այդ դատաւորներն և իրենց վճիռները միշտ տարօրինակ և բռնաւոր կողմ մ'ունին : Վերջին օրերս Վիրճինիոյ (Միացեալ-Նահանգք) Հաստինկս քաղաքին երդուեալ դատաւորք պիտի դատէին Պ. Ժուայլին, խմբագիր, և Պ. Բիդէնդ, տնօրէն Մէյլ լրագրոյ :

Երկար խորհրդակցութենէ յետոյ, երդուեալ դատաւորք՝ երկու յանցաւորներն հինգական փրանքի տուգանաց և մէկ վայրկեան բանտարկութեան դատապարտեր են :

Մատնոցին երկհարիւրամեակը. — Ամստերտամի մէջ վերջին օրերս տօնեցին մատնոցի գիւտին երկհարիւրամեակը :

Առաջին մատնոցը շինեց, 1684 հոկտեմբերին, Նիքօլա վան Պէնխաւզէն ոսկերիչն, որ այդ առարկայն հնարած էր իւր սիրուհւոյն մատը պահպանելու համար : Անգլիական ճարտարութիւնն իսկոյն սկսաւ ի գործ դնել այդ նոր գիւտը, բայց ամենէն աւելի գեղեցիկ մատնոցները շինուած են ի Զինաստան ուր ընդհանրապէս ծաղկի մը բաժակին ձեւն ունին :

Զուարճալի պատմութիւն մը. — Յարոնեայի մէջ, բարի գիւղացի մը կինը կը մեռնի :

Գիւղացին բնականաբար կը թաղէ զայն . գերեզմանատունէն ի վերադարձին, սովորաբար կ'առնէ իւր ապուրը, կը պառկի, կը քնանայ այնպէս հանդարտ քուն, որպէս թերեւս քնացած չէր իւր ամբողջ կենաց մէջ, և վերջապէս, կը յարուցանէ իւր սովորական կեանքն՝ որպէս թէ ոչինչ պատահած լինէր :

Քանի մ'օր յետոյ, իւր կովը կը մեռնի :

Այն ատեն անտարբերը կը փոխուի, գիւղացին մազերը կը փետէ, բազում արտասուք կը թափէ և նոյն իսկ երեք չորս ամիս անցնելէ յետոյ, տակաւին չկրնար առանց կսկծանաց խօսիլ խեղճ կենդանւոյն վրայ :

— Է՛հ, բարեկա՛մ, կ'ըսէ օր մ'անոր գիւղին երէցը, զգայնակցելով անոր այս ընթացքին վրայ, այդ քու ըրածդ բանաւորութեան դէմ է . ի՞նչ, հազիւ երկու ժամ ցաւեցար կնոջդ վրայ, և աւասիկ ամիս մ'է որ կ'արտասուես կովիդ վրայ :

— Բանաւորութեան դէ՛մ, ո՛հ, բնաւ երբեք, կը պատասխանէ գիւղացին : Ու ապացոյցը սա է թէ կինս կորսնցնելէ ի վեր, տասը բարեկամ գտայ՝ որք ուրիշ կին մ'առաջարկեցին ինծի, մինչդեռ կովս կորսնցնելէ ի վեր, ոչ ոք կով մ'առաջարկեց ինծի :

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ

Օսմանեան Հանրային պարտուց Վարչութեան կողմէ հոկտեմբեր 31 թուով հրատարակեալ ազդարարութեան համաձայն, որ կը յայտնէր թէ Ներկայ Նոյեմբեր 20ին պիտի սկսի Օսմանեան արժէթղթոց միացման (թէվհիտ) գործողութիւնք, Կայսերական Պանքան կը ծանուցանէ արձանագրեալ և դրօշմեալ արժէթուղթ ունեցող տէարց, թէ իւր Պոլսոյ գրասենեակները բաց պիտի լինին այդ թուականէն սկսեալ ամեն երկուշաբթի, չորեքշաբթի և հինգշաբթի, առաւօտեան ժամը 10 էն (եւրոպական) մինչեւ կէս օրէն երկու ժամ յետոյ, յիշեալ արժէթուղթերն ընդունելու համար :

Միացման համար դրօշմեալ արժէթղթոց հետ պէտք է ներկայացուին անոնց թիւերը նշանակող ցուցակ մը :

Զդրօշմեալ կամ ոչ արձանագրեալ արժէթղթոց դրօշման կամ արձանագրութեան գործողութիւնք, ինչպէս նաև Րամազան արժէթղթոց արձանագրութիւնք պիտի կատարուին երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը, մի և նոյն ժամերուն :

ԵՐՈՒԱՆԴ Մ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ
ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՍԵՒ ԵՒ ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆ ՄԱԶԻ ՆԵՐԿԵՐՈՒ
204. – Մահմուտ փաշա ճատէսի, Նօ – 204.

ՍԵՒ ՆԵՐԿ

Թուրքիոյ մէջ պատրաստուած եւ գործածուած սեւ ներկերուն վրայ իմ կատարելագործեալ բաղադրութեանս առաւելութիւնը յաճախորդք գէթ մի անգամ փորձելով կրնան հասկնալ :

ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆ ՆԵՐԿ

Կան այնպիսի մազեր որ ի բնէ շագանակագոյն բայց ճերմակ մազերով խառն են : Իմ բաղադրութիւնս, որ տասն վայրկեանի մէջ մազերն իրենց բնական գոյնին կը դարձնէ, առնուազն մինչեւ մէկ ու կէս ամիս կրնայ տեւել, առանց անոնց բնական փայլունութիւնը կորսնցնելու, որով կը գերազանցէ Եւրոպայէ եկած սեւ և շագանակագոյն նմանօրինակ ջուրերը, մանաւանդ որ քիմիական բաղադրութեամբ վնասակար հետեւանք յառաջ չբերեր բնաւ : Վերոյիշեալ ներկերը գործածելու եղանակին վրայ տեղեկութիւնք կը տրուին վաճառատանէս : Գիները յոյժ գոհացուցիչ են :

Շատ գնողներու համար 20 0/0 զեղչ կը լինի :

1—32

ՔՐԻՍՏՈՍԻ Ս ԵԿԵՂԵՑԻՆ
ԵՒ ԱՆՈՐ ՀԱԿԱՌԱԿՈՐԴՆԵՐԸ

1864 թուականին ազգային լրագրերէն ոմանք Քրիստոնէութեան դէմ հրատարակութիւններ կ'ընէին : Հոգելոյս Տ. Ներսէս Պատրիարք, որ այն ատեն Կրօնական Ժողովոյ Ատենապետ էր, իմաստասիրական անձ մը ազգային հերքում մը գրեց, հրամանաւ Տ. Պօղոս Պատրիարքի և Կրօնական Ժողովոյ : Այս գրուածքը մեծ ընդունելութիւն գտաւ և անկէ հազարաւոր օրինակք սպառեցան : Այժմ մնացած տակաւին թիւ օրինակներն, բաց խնդրոյ բանասիրաց ոմանց, ի վաճառ հանուած են Գալֆայեան Գրատունը, Զափթիէօղլու Նօրուչու, ի գին 40 փարա :

ԱԶԴ

Գատըգէօյի մէջ Պլօք անունով սեւ շուն մը կորսուած է, ճերմակ ոտներով : Գտնողը կրնայ բերել Մօտա, Միսիր Նօմեկէն տանը, կամ Պազարթիա, Դէօրդ Պէյ Խան :

Շահեկան պարգեւ կը խոստացուի :

Օ ԳԱՄԻԼԻՍ

Վաճառատանս պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան թէ իւր փոխադրութեան առթիւ ի

191, ԲԵՐԱՅԻ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑՆ
Կալաթա-Սէրայի դիմաց

Ի ՎԱՃԱՌ կը հանէ ՅՈՅԺ ԱԺԱՆ ԳՆՈՎ իւր հաստատութեան մէջ գտնուած բոլոր ապրանքներն, որոց միացած են դեռ նոր հասած ապրանքներ, ամենքն ալ վերջին նորաձեւութենէն, և Փարիզի առաջին գործարաններէն եկած :

Այս ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ որ տեղի պիտի ունենայ ԳԱՄԻԼԻՍԻ վաճառատեղին, Հաճիօպուլօ անցքը, թիւ 8, և որ գեղեցիկ առիթ մը կը մատակարարէ, պիտի սկսի Նոյեմբեր 5ին, և միայն ՄԷԿ ԱՄԻՍ պիտի տեւէ, որմէ յետոյ վաճառատունը վերջնապէս պիտի փոխադրուի իւր նոր տեղն, վերոյիշեալ հասցէով :

Օ ԳԱՄԻԼԻՍ

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	1,852,000	Անգլ. Ոսկի
Պահեստի դրամ	274,155	» »

LONDON AND LANCASHIRE

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆԳԱՇԱՅՐ

Սոյն ընկերութիւնն չափաւոր գիներով ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովութիւնք կրնայ ընդունիլ, Բերայի, Ղալաթիոյ, Պոլսոյ և մօտակայ գիւղերու մէջ. գիներու և այլոց վրայ տեղեկութիւն ստանալ ուզող պէտք է դիմեն առ

ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ
Ր. Ֆ. ՐԱՈՒԹ
Ղալաթիա, Հալաճեան խան 16—17
ԴԵՐ-ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ
Ց. ԱՍԱՏՈՒՐ
Կ. Պոլիս, Կամուրջի գլուխ, Եէնի-ճամի 32

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԱԶԴ ԱՌ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Կը ծանուցուի լի կառքով կամ լի կառքի գին վճարելով ապրանք ղրկել ուզող անձանց, որք կը փափաքին օգուտ քաղել այս կերպ փոխադրութեանց յատուկ եղող սակագնոց զեղչումէն, թէ այդ զեղչեալ սակագնոց գործադրութեան համար պարտին ընկերութեան կողմէ սոյն փոխադրութեանց յատկացած կառքերն ընդունիլ։

Ուստի ընկերութիւնը բնաւ պարտականութիւն չունի ապրանք ղրկող անձանց տրամադրութեան ներքև որոշեալ ձևով և մեծութեամբ կառքեր դնել, և՝ գործադրեալ սակագնոյն մէջ նշանակեալ պայմաններն ի բաց առնելով ապրանք բեռցնողները պարտաւոր են վճարել գործածեալ կառքին վրայ նշանակուած ամբողջ բեռան սակագինը, բեռցուած ապրանքն այն ծանրութիւնն ունենայ թէ ոչ, և կամ ապրանաց յաւելուածը յանձնել կայարանին, որպէս զի սա ապրանքները ղրկէ ընդհանուր սակագնոց գնով ու պայմաններով։

Ընդհանուր Տնօրէն
ՀԱԼԷՆ
Կ. Պոլիս, 14 Նոյեմբեր 1884

ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Ստորագրեալս պատիւ ունի ծանուցանել Ազգիս Հասարակութեան թէ, յառաջիկայ 1885 տարւոյ Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցին սեփականեալ ընդարձակ օրացոյցին մէջ պիտի զետեղուին ամէն տեսակ ազդեր իբր յաւելուած։

Ներկայ ծանուցմամբ կը հրաւիրուին վաճառականք, գործարանատեարք, սեղանաւորք, արհեստաւորք, դեղագործք, փաստաբանք, այլ և այլ ընկերութեանց Կ. Պոլսոյ գործակալք, զանազան հաստատութեանց վարիչք և առևտրական ամէն ճիւղերու վերաբերեալ անձինք, որ կը փափաքին իւրեանց գործոց վրայ ազդարարութիւն ընել յիշեալ ընդարձակ օրացոյցին մէջ դիմել առ

Դ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ
Տնօրէն Արամեան տպարանի,
Յակոբեան խան, թիւ 13

Ազդարարութիւնք պիտի ընդունուին մինչև յառաջիկայ նոյեմբեր 10։

Պայմանք գոհացուցիչ են։

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԵՐԻ

Ինշաաթը ասքէրիյէ տայրէսի իչուն մուղթազի քէրէսթէ մէվքիի մինադասայա դօնուլարագ մաքը հալը բուլունան օն պիր բինպէշ փաղար կիւնի դաբարտասէսինին քէչիւկէսի վէ իրթէսի կիւնի նիւզոէ պէչ թէնզիլ խօէն օլունուր հալէ դապոլի իլէ ինհալէսի դաթիյէսինին իճրասը մուգ տարրէր օլունմուշ մէզքիւր քէրէսթէյի թէսլիմ վէ իթմայա թալիպ օլանլարըն հէվմի մէզքիւրտէ դայասի տայրէյի մէզկիւրէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

8 Թշրինի սանի 1300

2—3

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ԲԻՐԼԻՃ-ԶԱԴԷԻ, Թիւ 3 վաճառատան մէջ մեծ և փոքր քանակութեամբ կը վաճառուին հետևեալները։

Հանքածուխ, ՆԻՒՔԱՍԼ և ՔԱՐՏԻՖ
Զօլկէի երկաթ, ՔԱՍՏԷՐ — Թիւ 1.
Հանքածուխ, ՔՕՔ.
Տախտակ, ԲՕՎԼԷՆ.

Բոլոր այս ապրանքներն ընտիր տեսակէ են և ԽԻՍՏ ԱԺԱՆԳՆԵՐՈՎ կը վաճառին։

ՀԱՅ ԹԷՅԱՎԱՃԱՌ

Է Թահմիզ [illegible], Թիւ 70

Այս վաճառատունն՝ որ մէկ տարիէ աւելի ժամանակէ հետէ իւր յաճախորդները գոհացնելու ջանք չէ խնայած, կը ծանուցանէ թէ Չինաստանի և Ճավայի բերքերէն այս անգամ զանազան տեսակ ընտիր թէյեր (չայ) բերել տուած է յատկապէս, և կը խնդրէ սիրելի ազգայիններէ, մանաւանդ գաւառացի Հայ ժողովուրդներէ որպէս զի հաճին գէթ միանգամ ի մօտոյ տեսնել իւր ապրանքներն և փորձել թէ՛ տեսակաց լաւութիւնը, և թէ՛ գիներու աժանութիւնը։

ՏՕՔԹ. Ժ. ՍԱԳՍ

Մանկաբարձ բժիշկ վկայեալ Պեռլինի համալսարանէն, մասնագէտ՝ իգական սեռի հիւանդութեանց համար։ Տօքթ. Սագս որ նոր եկած է Պեռլինէն, կը բնակի Բերա, Վէննէտիկ փողոց, Թիւ 5, Շէյխ Էֆէնտիի նորակառոյց շէնքին մէջ։ Հիւանդ կընդունի առաւօտեան ժամն 8–10 և երեկոյեան ժամը 12–3 (ըստ Եւր)։

Ժամը 10էն 12 Բրիտանական դեղարանը կը գտնուի և ժամն 3էն 5 Պոլիս, Սեբիլդ դեղարանն։ Ջղային հիւանդութեանց համար ելեքտրական գործողութիւնք կը կատարուին։ Մանրադիտական գործողութիւնք։

Աղքատ հիւանդք ձրիաբար կը դարմանուին։

ՏՕՔԹՕՐ Մ. ԿՐՃԻԿԵԱՆ

Պատիւ ունի ծանուցանել իւր պատուարժան յաճախորդաց թէ իւր բնակութիւնը Պէշիկթաշէն փոխադրած է Բերա, Վալիտէ Չէշմէսի փողոց թիւ 6, ուր կիրակի օրերը մինչև կէս օր հիւանդ կ'ընդունի, մանաւանդ ջղային հիւանդութեանց ենթակայ եղողները։

Իսկ ուրիշ օրեր կը գտնուի Կ. Պոլիս, կամուրջին դէմ Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանը, ժամ 8էն մինչև 11։

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ մէջ Անվէրս, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լէբանդօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4.300
Արկօ	1,300	Մարատին	2,500
Պասսանօ	3,500	Մէլօ	2,000
Պօրօտինօ	2,200	Ներօ	2,000
Պրաւօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիբսօ	2,500	Օդրանդօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օդդօ	2,000
Գադօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գօմօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բասդէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Քիդօ	2,800
Տրագօ	2,600	Ռիալթօ	4,400
Էրադօ	2,600	Ռինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Ռօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Ռօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Ռօմէօ	3.500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիդանօ	2,200	Սաբֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօտնօ	2,200	Սօրէնդօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմպէրդ	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիսօ	2,300	Քանդօ	3,600
Քէլլօ	2,000	Ւէնասօ	3,600
Փօճիօ	2,200	Զէպրա	1,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	140

Սօրէնդօ շոգենաւը, նաւապետ Մանի Անվէրսէն աստ եկաւ ընդհանուր վաճառքով և իւր բեռն պարպելէ յետոյ Օտէսա պիտի ուղևորի։

Ուղևորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ
Գործակալ
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք ամէն տասն օրը անգամ մը կը բանին Լիվըրբուլ և Միջերկրականի մէջ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օբրանիա	7,000	Մալթա	3,000
Ադլաս	3,000	Մորոքքօ	2,500
Ալճէրօ	3,000	Նուպիա	2,500
Պոդնիա	4,600	Բալմիրա	5,000
Պաթավիա	3,800	Բարթիա	3,200
Պալպէք	2,500	Բավօնիա	3,000
Պրիթիշ Քուին	1,200	Սերվիա	7,800
Սէֆալոնիա	5,000	Սիդիա	4,600
Քադալոնիա	4,700	Սարագոսա	3,000
Շէրպուրկ	2,000	Սամարիա	3,000
Տէմէրարա	2,500	Սիտոն	3,000
Կալլիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քէտար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարաթոն	3,000		

Բալմիրա շոգենաւը, նաւապետ Ֆէրկիւսոն Լիվըրբուլէն աստ կսպասուի նոյեմբեր 25ին։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՕԼԻ
Գործակատար
Թիւ 1, Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան Ղալաթիա

ՖՐԷՏ ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվըրբուլ և Արևելքի մէջ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճէրեան	2500	Ֆավօնեան	3700
Ալզասեան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անատոլեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իպէրեան	5500
Արապեան	3700	Իլիրեան	5500
Պավարեան	6000	Իտալեան	5500
Պուլկարեան	6000	Լէսպեան	2200
Քասթէլեան	800	Լիպուրնեան	2500
Սայպրեան	2000	Լիսպօն	800
Տուրոյ	700	Օբորթօ	700
Էճիբշըն	3700	Բէրսիան	3800
Ֆաբիան	3700	Վալէնսիան	6800
Ֆալէրնիան	3700	Վիրճինեան	6800

Ալզասեան շոգենաւը, նաւապետ Բրիմթեան Լիվըրբուլէն աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Ուղևորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միլլէթ խան, Ղալաթիա.

Նաւատեարք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվըրբուլ

Գործակալութիւնք
Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնթէն.
Ճիպրալդար, Պ. Պ. Քարվէր Եղբարք.
Ալեքսանդրիա, Կ. Լ. Վաճման և ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլլէրի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրօկօրտադօ.
Զմիւռնիա, Պ. Ռիդզօլ և ընկ.

Ն. ԲԱՔԷ ԷՆԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մարսիլիայի և Բօնիի մէջ կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն և Տրապիզոն երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լ'Արդէշ որ նոյեմբեր 1ի Մարսիլիայէն և նոյեմբեր 17ին երեկոյեան ժամ 4ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լը Մէնիլէ։

Ուղևորի և ապրանքի ընդունելութիւն

Նաւուղղէքի, ուղևորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈԹԻ ՐԷՊՈՒԼ
Մումհանէ փողոց, Թիւ 141

ԲԱԲԱՅԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլ, Միջերկրականի և Օտեսայի մէջ կանոնաւորապէս բանող

ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պըքս
Սքարասա	2,500	Ռոպըս
Արքատիա	2,500	Ֆրուքըշանք
Լաքոնիա	2,500	Ռուիքըս
Մասէտոնիա	3,500	Մարշ
Րումէլիա	2,800	Ֆօթըրկիլ

Ռումէլիա շոգենաւը ի մօտոյ Բոսֆորէն պիտի վերադառնայ և անմիջապէս Լիվըրբուլ պիտի ուղևորի։

Այա-Սօֆիա շոգենաւը Լիվըրբուլէն աստ կսպասուի նոյեմբեր 20ին։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամէն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղևորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլ և Միջերկրականի մէջ բանող

շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոփուս	4200	Օսայրիս	3000
Ֆէրոս	4000	Նէֆթիս	3000
Օամնիկ	4000	Թէբս	3000
Սէսոստրիս	3250	Ագըլանդէք	1700
Թիպըս	3250	Լոդիւս	800
Մոկտայ	3250	Օլինա	800
Մարէոթիս	3250	Սէֆիլ	700

Օսայրիս շոգենաւը նաւապետ Բօլ ամսոյս 17ին Լիվըրբուլէն աստ կսպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Վերոյիշեալ շոգենաւք շքեղապէս յարդարուած են ճամբորդներու համար

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Մէյտանճըք փողոց, Պոլիս
Տնօրէնութիւն, Լիվըրբուլ
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվըրբուլ

Արտօնատէր, Ս. ՏԱՄՍՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ 20 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1884, մինչև նոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ																								
	4	2	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	60				
	Առաւօտ											Իրիկուն													
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	
Կ. Պոլիս	6 18	7 15	7 42	8 14	8 43	9 12	9 42	10 20	10 39	11 17	11 49	12 55	1 31	2 31	3 2	3 40	4 15	4 44	5 23	5 44	6 11	… …	… …	… …	
Գումգափու ...	6 28	7 27	7 53	8 25	8 54	9 23	9 53	10 30	10 49	11 28	12 —	1 6	1 42	2 41	3 13	3 51	4 26	4 55	5 34	5 54	6 22	… …	… …	… …	
Եէնի-գափու ...	6 32	… …	7 57	… …	8 58	… …	… …	10 34	10 53	11 32	12 04	1 10	1 46	2 45	3 17	3 55	4 30	4 59	5 38	… …	6 26	… …	… …	… …	
Տավուտ փաշա...	6 35	… …	8 --	… …	… …	… …	… …	10 37	10 56	11 35	12 07	1 13	1 49	2 48	3 20	3 58	4 33	… …	5 41	… …	6 29	… …	… …	… …	
Սամաթիա	6 40	… …	8 6	… …	9 4	… …	… …	10 42	11 1	11 40	12 12	1 18	1 54	2 53	3 25	4 3	4 38	5 5	5 46	… …	6 34	… …	… …	… …	
Եէտի-գուլէ	6 45	7 41	8 12	8 33	9 10	9 31	10 1	10 46	11 4	11 45	12 15	1 21	1 59	2 58	3 28	4 9	4 41	5 10	5 49	6 4	6 39	… …	… …	… …	
Մաքրիգիւղ	6 56	8 —	8 24	… …	9 22	… …	… …	10 58	… …	11 58	… …	… …	2 11	3 9	… …	4 21	… …	5 22	… …	6 16	6 50	… …	… …	… …	
Այ-Ստէֆանօ	… …	8 14	8 34	… …	9 32	… …	… …	11 8	… …	12 9	… …	… …	2 21	… …	… …	4 31	… …	5 32	… …	6 28	… …	… …	… …	… …	
Քիւչիւք Չէքմէճէ	… …	8 25	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	12 18	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	6 37	… …	… …	… …	… …	
....	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	

ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ																							
	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	61	63	1			
	Առաւօտ										Իրիկուն													
	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Քիւչիւք Չէքմէճէ	… …	… …	7 34	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	1 24	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	6 38	… …	… …	… …
Այ-Ստէֆանօ	… …	… …	7 45	… …	8 44	… …	9 38	… …	… …	11 20	… …	1 34	… …	2 33	… …	… …	… …	4 48	5 39	… …	6 51	… …	… …	… …
Մաքրիգիւղ	6 33	7 24	7 57	… …	8 55	… …	9 49	… …	… …	11 31	… …	1 45	… …	2 44	3 20	… …	… …	4 59	5 50	… …	7 5	… …	… …	… …
Եէտի-գուլէ ...	6 46	7 37	8 11	8 38	9 9	9 37	10 2	10 12	11 12	11 44	12 48	1 58	2 23	2 57	3 33	4 8	4 46	5 14	6 4	6 38	7 26	… …	… …	… …
Սամաթիա	6 50	7 41	8 15	8 42	9 13	9 41	… …	10 16	11 16	11 48	12 52	2 2	2 28	3 1	3 37	4 12	… …	5 19	6 8	6 42	… …	… …	… …	… …
Տավուտ փաշա...	6 55	7 46	… …	8 47	… …	9 46	… …	10 21	11 21	11 53	12 57	… …	2 33	3 6	3 42	4 17	… …	5 24	6 13	6 47	… …	… …	… …	… …
Եէնի-գափու....	6 58	7 49	8 21	8 50	9 19	9 49	… …	10 24	11 24	11 56	1 …	2 8	2 36	3 9	3 45	4 20	… …	5 28	6 16	6 50	… …	… …	… …	… …
Գումգափու....	7 3	7 54	8 26	8 55	9 24	9 54	10 11	10 29	11 29	12 01	1 5	2 12	2 41	3 14	3 50	4 25	4 56	5 33	6 21	6 54	7 40	… …	… …	… …
Կ. Պոլիս	7 12	8 3	8 35	9 4	9 33	10 3	10 20	10 38	11 38	12 10	1 14	2 21	2 50	3 23	3 59	4 34	5 5	5 42	6 30	7 03	7 50	… …	… …	… …
....	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …	… …

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրիգիւղ կամ աւելի հեռու կայարանաց մինչև բանող կառախմբոց մէջ։

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ԺԱՄԵՐԸ

1884 Նոյեմբեր 1 Հինգշաբթի օրէն սկսեալ

ԿՂԶԻՔ

ՕՐԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑՔ

Կղզիներէն կամուրջ

Ժ. Վ.
2 15 Մեծ կղզի Հէյպէլի Պուրկազ Գինալը
2 30 Բէնտիք Գարթալ Մեծ կղզի Հէյպէլի Պուրկազ Գինալը (Մեծ կղզիէն ժամը 3 15ին)

Կամուրջէն կղզիները

9 45 Գինալը Պուրկազ Հէյպէլի Մեծ կղզի Գարթալ Բէնտիք
10 45 Գինալը Պուրկազ Հէյպէլի Մեծ կղզի

Օդը խիստ հարաւ փչած կամ սաստիկ ձիւն տեղացած ատեն առաւօտուն առաջինն շոգենաւը չը բանելով երկրորդ շոգենաւը մէկ անգամ պիտի բանի և երեկոյին ալ կամուրջէն ժամ 10.30ին շոգենաւ մը պիտի երթայ մինչև Մեծ կղզի։

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ

Կղզիներէն կամուրջ

2 30 Բէնտիք Գարթալ Մեծ կղզի Հէյպէլի Պուրկազ Գինալը
7 15 Բէնտիք Գարթալ Մեծ կղզի Հէյպէլի Պուրկազ Գինալը (Մեծ կղզիէն ժամը 8ին)

Կամուրջէն կղզիները

3 45 Գինալը Պուրկազ Հէյպէլի Մեծ կղզի Գարթալ Բէնտիք
9 45 Գինալը Պուրկազ Հէյպէլի Մեծ կղզի Գարթալ Բէնտիք
11 — Հէյպէլի Մեծ կղզի

ՀԱՅՏԱՐ-ՓԱՇԱ

ԻԶՄԻՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՈՅ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԵՐՈՒՆ ՅԱՐՄԱՐԵԱԼ

ՕՐԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑՔ

Կամուրջէն

3 40	Իզմիտ գացող կառախումբ	Թ. 2
8 35	Իզմիտ » »	» 4
10 40	Բէնտիք » »	» 6

Հայտար փաշայէն

3 45	Բէնտիքէն եկող կառախումբք	Թ. 1
6 10	Իզմիտէն »	» 3
9 —	Աւանց յարմարելու	
11 20	Իզմիտէն եկող »	» 5

ԳԱՏԸ-ԳԻՒՂ

ՕՐԱԿԱՆ ԸՆԹԱՑՔ		ԿԻՐԱԿԷԻ ԸՆԹԱՑՔ	
Կամուրջէն	Գատըգիւղէն	Կամուրջէն	Գատըգիւղէն
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
2 15	2 15	2 30	2 30
3 —	3 —	3 30	3 30
3 45	3 45	4 30	4 30
4 30	4 30	5 30	5 30
5 30	5 30	6 30	6 30
9 15	9 10	9 —	9 —
10 —	9 50	10 —	10 —
10 45	10 30	11 —	11 —
11 30	11 20	12 —	12 —
12 —	12 —		
— —	— —		
— —	— —		

Գատըգիւղի շոգենաւք ի հարկին պիտի հանդիպին Հայտար փաշա։

Օդը խիստ հարաւ փչած կամ սաստիկ ձիւն տեղացած ատեն երեկոյները կամուրջէն ժամ 12ին մեկնող շոգենաւը քառորդ մ'առաջ ճանբայ պիտի ելնէ։

Ծ. — Կը ծանուցուի, թէ օտար արծաթ դրամոց գործածութիւնը կայսերական կառավարութեան կողմանէ արգիլեալ լինելով Իտարէի—Մախսուսէի տոմսավաճառք չպիտի առնուն կամ տան զայն. և [illegible] դրամ մանրելու պարագ չունին նոքա, ուստի ուղևորք պարտին կանխաւ պատրաստել շոգենաւուն վարձքն, որպէս զի ժամավաճառ չլինին։

Կամրջի և նաւահանգստի գործակալք տոմսը պիտի հաւաքեն առնուն. խստիւ արգիլեալ է նոյն տոմսի տեղ դրամ ընդունիլ. այս արգելքին հակառակ վարուողները ծանրապէս պատասխանատու են. ուստի կը խնդրուի, որ կամրջէն ուղևորք կամրջին վրայ, և Գատըգիւղէն ուղևորք Գատըգիւղի նաւահանգստին վրայ, իսկ ուրիշ նաւահանգիստներէ շոգենաւ մտնողները շոգենաւուց մէջ տոմս առնուն։

Երեկոյները կամրջէն ժամ 9.45ին, Մեծ կղզեաց, և ժամը 11.30 և 12ին Գատըգիւղի համար ելնող շոգենաւուց մէջ չպիտի ընդունուին լայնանիստ բեռներ, մեծ սնտուկներ, երկտասանեակ աթոռներ, և այլն որ նեղութիւն կուտան ուղևորաց։

Օդը միգապատ եղած ժամանակ, ամէն շոգենաւ վտանգէ զգուշանալու համար, պիտի դադար առնէ, ուր գտնուած տեղը։ Այսպէս ևեթ փոթորկի պատճառաւ շոգենաւք չկատարեն իրենց որոշեալ ընթացքն, ուղևորք գանգատելու իրաւունք չպիտի ունենան։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1884 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՆՈՅԵՄԲԵՐ 31

Վօսփորէն էջնող շոգենաւներ

2 45 Եէնիմահալլէ Մէզարպուրնու Պէյիւքտէրէ Թարապիա Եէնիքէօյ Միրկէօն Ռ. Հիսար Պէպէք Առնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիքթաշ
2 45 Առնաւուտքէօյ Գուրու[illegible] Օրթաքէօյ Պէշիքթաշ
2 30 Պէյգօզէն Բաշպաղճէ Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտիլլի Վանիքէօյ Չէնկէլքէօյ Պէյլէրպ. Գուզկ.
2 30 Վանիքէօյ Չէնկէլքէօյ Պէյլէրպէյ Գուզկունճուք Գապաթաշ
3 30 Գավագներէն Մէզարպուրնու Պէյիւքտէրէ Թարապիա Պէյգօզ Բաշպաղճէ Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտիլլի Վանիքէօյ Չէնկէլքէօյ Պէյլէրպէյի Գուզկունճուք Գապաթաշ
3 — Եէնիմահալլէ Մէզպուրն. Պէյիւք. Թարապիա Եէնիքէօյ Ըսթինիա Պօյաճք. Ռ. Հիսար Պէպէք Առնաւուտ. Գուրուչէշմէ Օրթա. Պէշիքթաշ։
4 15 Եէնիմահալլէ Մէզարպուրնու Պէյիւքտէրէ Թարապիա Եէնիքէօյ Ըսթինիա Միրկէօն Պօյաճըք. Ռ. Հիսար Պէպէք Առնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիքթաշ
5 — Եէնիմահալլէ Մէզարպուրնու Պէյիւքտէրէ Թարապիա Եէնիքէօյ Ըսթինիա Միրկէօն Պօյաճըքէօյ Ռ. Հիսար Պէպէք Առնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիքթաշ
6 — Մէզարպ. Պէյգօզ Բաշպ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ. Պէշիք.
6 45 Եէնիմահալլէ Մէզարպուրնու Պէյիւքտէրէ Թարապիա Պէյգօզ Բաշպաղճէ Եէնիքէօյ Միրկէօն Գանլըճա Ռ. և Ա. Հիսար Գանտիլլի Առնաւուտքէօյ Չէնկէլքէօյ Պէյլէրպէյ Օրթաքէօյ Գուզկունճուք Պէշիքթաշ Իւսկիւտար
7 45 Ա. և Ռ. Գավաք Եէնիմահալլէ Մէզարպուրնու Պէյիւքտէրէ Թարապիա Եէնիքէօյ Ըսթինիա Միրկէօն Ռ. Հիսար Պէպէք Առնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիքթաշ
8 45 Պէյիւքտէրէ Թարապիա Պէյգօզ Բաշպաղճէ Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտիլլի Վանիքէօյ Չէնկէլքէօյ Պէյլէրպէյ Գուզկունճուք Իւսկիւտար
9 — Եէնիմահալլէէն Մէզարպուրն. Պէյիւք. Թարապ. Եէնիք. Ըսթինիա Պօյաճք. Ռ. Հիսար Պէպէք Առնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիքթաշ
10 — Եէնիմահալլէ Մէզարպուրնու Պէյիւքտէրէ Թարապիա Եէնիքէօյ Միրկէօն Ռ. Հիսար Պէպէք Առնաւուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիքթաշ

Կամուրջէն ելնող շոգենաւներ

3 15 Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Առնաւուտքէօյ Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճըքէօյ Ըսթինիա Եէնիքէօյ Թարապիա Պէյիւքտէրէ Մէզարպուրնու Եէնիմահալլէ
3 30 Գապաթաշ Իւսկիւտար Պէշիքթաշ Գուզկունճուք Օրթաքէօյ Պէյլէրպէյ Չէնկէլքէօյ Առնաւուտքէօյ Գանտիլլի Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճա Միրկէօն Եէնիքէօյ Բաշպաղճէ Պէյգօզ Թարապիա Պէյիւքտէրէ Մէզարպուրնու Եէնիմահալլէ
4 30 Իւսկիւտար Գուզկունճուք Պէյլէրպէյ Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլըճա Բաշպաղճէ Պէյգօզ
4 30 Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Առնաւուտքէօյ Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկէօն Եէնիքէօյ Թարապիա Պէյիւքտէրէ Մէզարպուրնու Եէնիմահալլէ
5 30 Գապաթաշ Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Առնաւուտքէօյ Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկէօն Եէնիքէօյ Թարապիա Պէյիւքտէրէ Մէզարպուրնու Եէնիմահալլէ Ռ. և Ա. Գավաք
6 45 Իւսկիւտար Պէշիքթաշ Գուզկունճուք Օրթաքէօյ Պէյլէրպէյ Չէնկէլքէօյ Առնաւուտքէօյ Գանտիլլի Ռ. Հիսար Գանլըճա Միրկէօն Եէնիքէօյ Թարապիա Պէյիւքտէրէ
8 15 Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Առնաւուտքէօյ Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկէօն Եէնիքէօյ Թարապիա Պէյիւքտէրէ Մէզարպ. Եէնիմահալլէ
9 30 Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Առնաւուտքէօյ Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկէօն Եէնիքէօյ Թարապիա Պէյիւքտէրէ Մէզարպուրնու Եէնիմահալլէ
10 — Գապաթաշ Գուզկունճուք Պէյլէրպէյ Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլըճա Բաշպաղճէ Պէյգօզ Թարապիա Մէզարպուրնու Ռ. և Ա. Գավաք
10 15 Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Առնաւուտքէօյ Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճըքէօյ Ըսթինիա Եէնիքէօյ Թարապիա Պէյիւքտէրէ Մէզարպուրնու Եէնիմահալլէ
11 — Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Առնաւուտքէօյ Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկէօն Եէնիքէօյ Թարապիա Պէյիւքտէրէ Մէզարպուրնու Եէնիմահալլէ
11 — Գուզկունճուք Պէյլէրպէյ Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլըճա Բաշպաղճէ Պէյգօզ
11 30 Պէշիքթաշ Գուզկունճուք Օրթաքէօյ Պէյլէրպէյ Չէնկէլքէօյ Վանիքէօյ
12 — Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Առնաւուտքէօյ

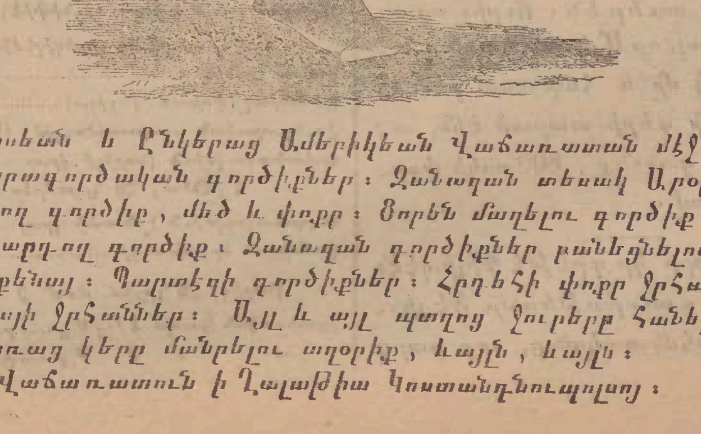

Ս. [illegible] Մինասեան և Ընկերաց Ամերիկեան Վաճառատան մէջ կը ծախուին Ամերիկայի Երկրագործական գործիքներ։ Զանազան տեսակ Արօրներ, Մարաշօրէն վար տալու գործիք, մեծ և փոքր։ Ցորեն մաղելու գործիք մեծ և փոքր։ Գետնէ ու խոտ ջարդող գործիք։ Զանազան գործիքներ բանեցնելու համար ձիով դառնող մեքենայ։ Պարտէզի գործիքներ։ Հրդեհի փոքր ջրհան և այլ զանազան Ամերիկայի ջրհաններ։ Այլ և այլ պտղոց ջուրերը հանելու գործիք։ Ձիերու և արջառաց կերը մանրելու գործիք, և այլն, և այլն։

Ամերիկեան Վաճառատունն ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։